

แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล
ด้านกฎหมาย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดย

นางสาวมณีญา ภูแก้ว	รหัสประจำตัว 64-13-78
นางสาวมานิดา สารพัฒน์	รหัสประจำตัว 64-13-79
นายยอดยิ่ง บัณฑิตทัศนานนท์	รหัสประจำตัว 64-13-80
นายยุลัด ดำริห์เลิศ	รหัสประจำตัว 64-13-81
นายรังสิทธิ์ วรรณกิจ	รหัสประจำตัว 64-13-83
นางสาวรังสิมา จินเจริญ	รหัสประจำตัว 64-13-84
นางสาวรัชนิย์ ต้นทอง	รหัสประจำตัว 64-13-85
นายรัฐปสันน์ พันธุลี	รหัสประจำตัว 64-13-86
นางสาวรุ่งรัฐ ธิลา	รหัสประจำตัว 64-13-88
นางสาวเรณูมาศ รักษาแก้ว	รหัสประจำตัว 64-13-89
นางสาววรรณภา ทิพยชล	รหัสประจำตัว 64-13-90

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการกลุ่ม เรื่อง แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึง
ข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

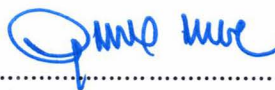
อาจารย์ที่ปรึกษา :

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 13

(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ชื่อผู้จัดทำ : นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ
รุ่นที่ 13 กลุ่มที่ 6
- ชื่อหัวข้อเอกสาร : แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล
ด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต

แม้ปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติผ่านทางเว็บไซต์เรียบร้อยแล้ว แต่ข้อมูลยังกระจายอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน ยากต่อการเข้าถึง การสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองยังทำได้ยาก ไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน ตลอดจนขาดความเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายอันเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญทั้งต่อการดำเนินงานของรัฐและการดำเนินชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์กลางด้านกฎหมายของฝ่ายบริหารได้ในอนาคต จึงควรจัดการข้อมูลข้อมูลด้านกฎหมายอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ กำหนดขั้นตอนการนำเข้าข้อมูลที่ครบถ้วนชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน มีเว็บไซต์และรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลที่สามารถเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เพื่อให้กลไกต่าง ๆ ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนสามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา คณะผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณสถาบันพระปกเกล้าและคณะเจ้าหน้าที่ ที่ได้จัดการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 และได้ให้ความช่วยเหลือตลอดจนอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งจนจบการศึกษาอบรม

นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 กลุ่มที่ 6
สถาบันพระปกเกล้า
วันที่ 18 มีนาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	2
1.3 ประเด็นการศึกษา	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา	2
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ	4
2.1.1 ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ	4
2.1.2 ชนิดและลักษณะข้อมูล	5
2.1.3 คุณสมบัติของข้อมูลที่ดี	6
2.1.4 การจัดการข้อมูลและสารสนเทศ	7
2.1.5 การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ	10
2.2 แนวทางการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย	15
2.2.1 แนวทางที่เน้นการรวมศูนย์แหล่งการเผยแพร่ข้อมูล	15
2.2.2 แนวทางที่เน้นการกระจายแหล่งเผยแพร่ข้อมูล	16
2.2.3 แนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมายโดยรัฐ	16
2.3 ตัวอย่างการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย ในลักษณะระบบกลางในต่างประเทศ	17
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
3.1 วิธีการศึกษา	20
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	21
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	22
3.5	กระบวนการตราพระราชบัญญัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	23
3.5.1	ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ	23
3.5.2	การรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ	23
3.5.3	การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร	24
3.5.4	การพิจารณาของวุฒิสภา	26
3.5.5	การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ ก่อนประกาศใช้	27
3.5.6	การเสนอร่างกฎหมายให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ	28
3.5.7	การดำเนินการกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยหรือ เมื่อพ้น 90 วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา	28
บทที่ 4	การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
4.1	การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย	29
4.1.1	หลักการเผยแพร่กฎหมายและวิธีการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย	29
4.1.2	การเข้าถึงข้อมูลกฎหมายของประเทศไทย	33
4.2	ข้อมูลด้านกฎหมายซึ่งอยู่ในความครอบครองของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	36
4.2.1	ความหมายของคำว่า “ข้อมูลด้านกฎหมาย”	36
4.2.2	ข้อมูลด้านกฎหมายและหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูล ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนิติบัญญัติ	36
4.3	วิธีการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน	42
4.3.1	การขอข้อมูลจากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ	43
4.3.2	ค้นคว้าที่หอสมุดของรัฐสภา	44
4.3.3	สืบค้นด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
4.4	สภาพปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	63
4.4.1	ข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในความครอบครอง ของหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน	63
4.4.2	ข้อมูลบางประเภทต้องได้รับอนุญาตก่อนการเปิดเผย	63
4.4.3	การสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำได้ยาก	65
4.4.4	ข้อมูลด้านกฎหมายที่เผยแพร่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน	68
4.4.5	ขาดความเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	74
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ		
5.1	สรุปผลการศึกษา	76
5.2	ข้อเสนอแนะ	77
5.2.1	ด้านการจัดการข้อมูล	80
5.2.2	ด้านการนำเข้าข้อมูล	80
5.2.3	ด้านการเผยแพร่ข้อมูล	81
5.2.4	ด้านการสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ	82
5.2.5	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	82
5.2.6	ข้อสังเกต	83
	บรรณานุกรม	85
	ประวัติผู้ศึกษา	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง ซึ่งหลักการดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 41 ที่กำหนดให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดหลักการให้สิทธิแก่ประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นสำหรับข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผยไว้อย่างแจ้งชัด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชนเท่านั้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภามีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2554 จึงเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วย เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลทางด้านนิติบัญญัติที่สำคัญ อันจะทำให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ผ่านร่างกฎหมายที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ กระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายในชั้นคณะกรรมการที่พิจารณาร่างกฎหมายแต่ละฉบับ ทำให้สามารถสืบค้นถึงเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายแต่ละมาตราหรือแต่ละฉบับได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ข้อมูลด้านกระบวนการตรากฎหมายมีจำนวนมากที่อยู่ในการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและกระจัดกระจายอยู่ในแต่ละหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบร่างกฎหมายนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานการประชุม สำนักงานกรรมการ การประชุมและชวเลข สำนักวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำจดหมายเหตุ และหอสมุดรัฐสภา เป็นต้น ดังนั้น ถ้าสามารถจัดระบบของข้อมูลด้านกฎหมายให้เป็นระบบและระเบียบ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็วก็จะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ทันต่อยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง การที่จะทำฐานข้อมูลให้เป็นระบบจึงมีความสำคัญต่อการที่จะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกระบวนการนิติบัญญัติได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยการจัดระบบข้อมูลด้านกระบวนการนิติบัญญัติที่อยู่ในระบบออนไลน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือชี้ช่องทางที่จะทำให้ประชาชนทราบถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติก็ถือว่าการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้ครบถ้วนมากขึ้น

ในด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 11 โดยมีกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ ในสำนักบริหารงานกลาง ทำหน้าที่รองรับภารกิจ ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานสภา และประชาชนทั่วไป ให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการข้อมูล ข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปีงบประมาณ 2563 ทำให้ทราบว่า มีผู้สนใจข้อมูลในด้านกฎหมายจำนวนมาก ซึ่งเป็นโอกาสที่สำนักงานฯ จะส่งเสริมและพัฒนา การดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้อง กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 ที่กำหนดให้รัฐจะต้องดำเนินการให้ประชาชน เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง โดยการจัดระบบข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติที่อยู่ในระบบ ออนไลน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือชี้ช่องทางที่จะทำให้ประชาชนทราบถึง แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติก็ถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษารูปแบบการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายและการจัดทำกฎหมาย
2. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายและการจัดทำกฎหมาย
3. ศึกษารูปแบบหรือแนวคิดการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงการให้บริการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

และมีประสิทธิภาพ

1.3 ประเด็นการศึกษา

ทำอย่างไรจึงจะสามารถทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ยกร่างกฎหมาย การพิจารณากฎหมายได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และรับทราบช่องทางการ เข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านกฎหมายที่อยู่ในระบบออนไลน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชนของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอยู่ภายใต้กรอบการศึกษา ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหาข้อมูลการศึกษา

เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีเป็นจำนวนมาก แต่ข้อมูลด้านกฎหมายที่รายงานฉบับนี้มุ่งศึกษานั้น หมายความว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ ตั้งแต่กระบวนการยกร่างกฎหมายจนถึงการประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นวิธีการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2) ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจากข้อมูลด้านกฎหมายที่รายงานฉบับนี้มุ่งศึกษานั้น เป็นข้อมูลในขั้นตอนของการร่างกฎหมายซึ่งใช้เพื่อการศึกษาถึงที่มาและเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินั้น ๆ ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นผู้รับบริการจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องการข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย อาทิ นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่ทำงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เป็นสำคัญ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และแนวปฏิบัติของส่วนราชการเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชน ตลอดจนค้นคว้าจากหนังสือ ตำราวิชาการ บทความวิชาการ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ (Internet) ที่เกี่ยวกับการประเด็นการศึกษา การสัมภาษณ์ บุคคลผู้รับบริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการในปัจจุบัน รวมถึงอุปสรรคและข้อขัดข้องต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีฐานข้อมูลด้านกฎหมายอย่างเป็นระบบ
2. มีแนวทางในการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกมากขึ้น
3. เสนอแนะระบบการทำงานด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อลดขั้นตอนและภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
4. ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสู่การเป็นองค์กรที่มีความเป็นมืออาชีพด้านกระบวนการนิติบัญญัติ

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี

การเสนอแนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการโดยได้ศึกษาจากกฎหมาย และแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ

2.1.1 ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ

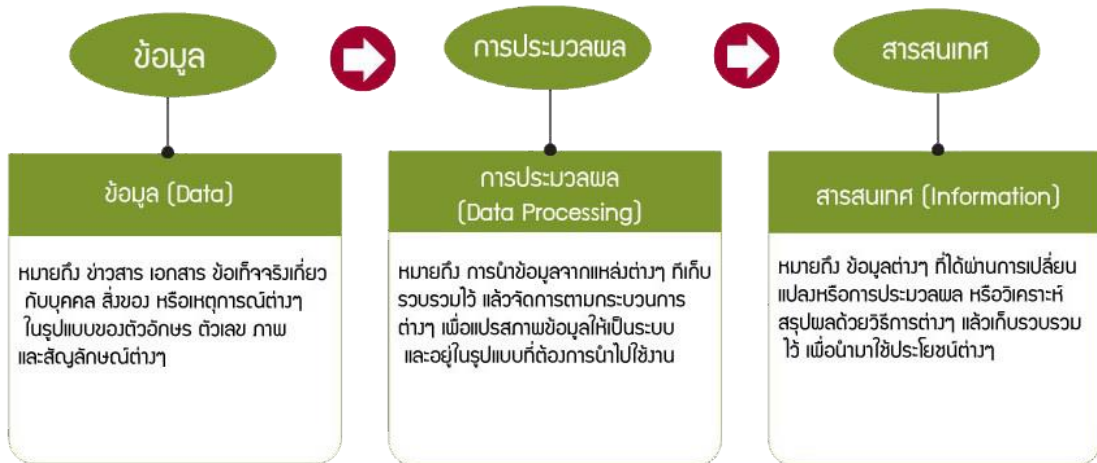
ข้อมูล (data) หมายถึง ข้อเท็จจริง (fact) ที่อยู่ในรูปแบบตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์พิเศษ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ซึ่งสามารถบันทึกไว้อย่างต่อเนื่องและมีความหมายอยู่ในตัว เช่น ชื่อนักเรียน อายุ เพศ จำนวนประชากร ปริมาณฝน เป็นต้น ข้อมูลจะมีอยู่จำนวนมาก และจะถูกนำไปประมวลผลเพื่อใช้ประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ ได้มากมาย

ข้อมูลมีความสำคัญมาก หากข้อมูลที่ป้อนให้คอมพิวเตอร์ผิด ผลลัพธ์ที่ได้จากคอมพิวเตอร์จะผิดด้วยหรือเรียกว่า ป้อนขยะเข้าย่อมได้ขยะออกมา (Garbage in – Garbage Out)

การประมวลผล (processing) หมายถึง การกระทำของเครื่องคอมพิวเตอร์กับข้อมูล เช่น การรวบรวมเป็นแฟ้มข้อมูล การคำนวณ การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ การจัดกลุ่มข้อมูล การจัดทำรายงาน เป็นต้น

สารสนเทศ (information) หมายถึง สิ่งที่ได้จากการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาประมวลผลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศ คือข้อมูลที่ผ่านการเลือกสรรให้เหมาะสมกับการใช้งาน ทันต่อเวลาและอยู่ในรูปแบบที่ใช้ได้สะดวก ซึ่งสารสนเทศที่ดีต้องมาจากข้อมูลที่ดี

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจะต้องมีการควบคุมดูแลเป็นอย่างดี เช่น อาจจะมีการกำหนดให้ผู้ใดบ้างเป็นผู้มีสิทธิใช้ข้อมูลได้ ข้อมูลที่เป็นความลับจะต้องมีระบบขั้นตอนการควบคุม กำหนดสิทธิในการแก้ไขหรือการกระทำกับข้อมูลว่าจะกระทำได้โดยใครบ้าง นอกจากนี้ข้อมูลที่เก็บไว้แล้วต้องไม่เกิดการสูญหายหรือถูกทำลายโดยไม่ได้ตั้งใจ

ภาพแสดงการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ

2.1.2 ชนิดและลักษณะข้อมูล

การแบ่งประเภทของข้อมูลขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ ลักษณะของข้อมูลที่น่าไปใช้ เกณฑ์ที่นำมาพิจารณา สามารถแบ่งชนิดและลักษณะของข้อมูลไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

(1) การแบ่งข้อมูลตามลักษณะของข้อมูล เป็นการแบ่งข้อมูลโดยพิจารณาจากการรับข้อมูลของประสาทสัมผัสของร่างกาย ได้แก่

- ข้อมูลภาพที่ได้รับจากการมองเห็นด้วยดวงตา
- ข้อมูลเสียงที่ได้รับจากการฟังด้วยหู
- ข้อมูลกลิ่นที่ได้รับจากการสูดดมด้วยจมูก
- ข้อมูลรสชาติที่ได้รับจากการรับรสชาติด้วยลิ้น
- ข้อมูลสัมผัสที่ได้รับจากความรู้สึกด้วยผิวหนัง

(2) การแบ่งข้อมูลตามแหล่งข้อมูลที่ได้รับ โดยพิจารณาจากลักษณะของที่มา หรือการได้รับข้อมูล ได้แก่

- ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมหรือบันทึกจากแหล่งข้อมูล โดยตรงด้วยวิธีต่างๆ เช่น จากการสอบถามการสัมภาษณ์การสำรวจการจดบันทึก ตัวอย่างข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลการมาโรงเรียนสายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้จากการจดบันทึกในรอบหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

- ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การนำข้อมูลที่มีผู้อื่นได้เก็บรวบรวมหรือบันทึกไว้มาใช้ งาน ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมและบันทึกด้วยตนเอง จัดเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต มักผ่านการประมวลผลแล้ว ตัวอย่างข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ สถิติการมาโรงเรียนสายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปี พ.ศ. 2550

(3) การแบ่งข้อมูลตามการจัดเก็บในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะคล้ายการแบ่งข้อมูลตามลักษณะของข้อมูล แต่มีการแยกลักษณะข้อมูลตามชนิดและนามสกุลของข้อมูลนั้น ๆ ได้แก่

- ข้อมูลตัวอักษร เช่น ตัวหนังสือ ตัวเลข และสัญลักษณ์ ข้อมูลประเภทนี้มักมีนามสกุลต่อท้ายชื่อไฟล์เป็น .txt และ .doc

- ข้อมูลภาพ เช่น ภาพกราฟิกต่าง ๆ และภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัล ข้อมูลประเภทนี้มักมีนามสกุลต่อท้ายชื่อไฟล์เป็น .bmp .gif และ .jpg

- ข้อมูลเสียง เช่น เสียงพูด เสียงดนตรี และเสียงเพลง ข้อมูลประเภทนี้มักมีนามสกุลต่อท้ายชื่อไฟล์เป็น .wav .mp3 และ .au

- ข้อมูลภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพเคลื่อนไหว ภาพมิวสิกวิดีโอ ภาพยนตร์ คลิปวิดีโอ ข้อมูลประเภทนี้มักมีนามสกุลต่อท้ายชื่อไฟล์เป็น avi

(4) การแบ่งข้อมูลตามระบบคอมพิวเตอร์ มีลักษณะคล้ายและใกล้เคียงกับการแบ่งข้อมูลตามการจัดเก็บในสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาก แต่มุ่งเน้นพิจารณาการแบ่งประเภทตามการนำข้อมูลไปใช้งานในระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่

- ข้อมูลเชิงจำนวน มีลักษณะเป็นตัวเลขที่สามารถนำมาคำนวณด้วยคอมพิวเตอร์ได้ เช่น จำนวนเงินในกระเป๋า จำนวนค่าโดยสารรถประจำทาง และจำนวนนักเรียนในห้องเรียน

- ข้อมูลอักขระ มีลักษณะเป็นตัวอักษร ตัวหนังสือ และสัญลักษณ์ ต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลและเรียงลำดับได้แต่ไม่สามารถนำมาคำนวณได้ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ เลขที่บ้านและชื่อของนักเรียน

- ข้อมูลกราฟิก เป็นข้อมูลที่เกิดจากจุดพิกัดทางคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดรูปภาพหรือแผนที่ เช่น เครื่องหมายการค้า แบบก่อสร้างอาคาร และกราฟ

- ข้อมูลภาพลักษณ์ เป็นข้อมูลแสดงความเข้มและสีของรูปภาพที่เกิดจากการสแกนของสแกนเนอร์เป็นหลัก ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูล ย่อหรือขยาย และตัดต่อได้แต่ไม่สามารถนำมาคำนวณหรือดำเนินการ อย่างอื่นได้

2.1.3 คุณสมบัติของข้อมูลที่ดี

การจัดเก็บข้อมูลจำเป็นต้องมีแผนในการดำเนินการ หรือกล่าวได้ว่าการได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ประโยชน์ องค์กรจำเป็นต้องลงทุนทั้งในด้านตัวข้อมูล เครื่องจักร และอุปกรณ์ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรมารองรับระบบ เพื่อให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการระบบข้อมูลจึงต้องคำนึงถึงปัญหาต่าง ๆ และพยายามมองปัญหาแบบที่เป็นจริง สามารถดำเนินการได้ ให้ประสิทธิผลคุ้มค่ากับการลงทุน ข้อมูลที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติขั้นพื้นฐานดังนี้

(1) ความถูกต้อง (Accuracy) ข้อมูลที่ดีต้องมีความถูกต้อง เพื่อให้สามารถนำเอาไปใช้ประโยชน์ได้ หากมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ถ้าข้อมูลที่เก็บมาเชื่อถือไม่ได้จะทำให้เกิดผลเสียอย่างมาก ผู้ใช้จะไม่กล้าอ้างอิงหรือนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นเหตุให้การตัดสินใจของผู้บริหารขาดความแม่นยำ และอาจมีโอกาสมิพลาดได้ รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล ต้องคำนึงถึงกรรมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้ความถูกต้องแม่นยำมากที่สุด

(2) ความรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน (Update) ข้อมูลที่ดีจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ การได้มาของข้อมูล จำเป็นต้องให้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

(3) ความสมบูรณ์ (Complete) ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ คือ ข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งจะขึ้นกับวิธีการรวบรวมข้อมูลและวิธีการประมวลผล ดังนั้นในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลต้องสำรวจและสอบถามความต้องการในการใช้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์

(4) ตรงตามความต้องการ (Relevance) และสอดคล้องตามความต้องการ เป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้นจึงต้องมีการสำรวจเพื่อหาความต้องการของหน่วยงานและองค์กร คุณภาพการใช้ข้อมูล และขอบเขตข้อมูล ที่สอดคล้องกับความต้องการ

(5) สามารถตรวจสอบได้ (Verifiable) ทั้งกระชั้นและชัดเจน แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ ต้องเป็นข้อมูลที่ตรวจสอบได้ มีที่มาน่าเชื่อถือ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประโยชน์

2.1.4 การจัดการข้อมูลและสารสนเทศ

- **ข้อมูล (Data)** เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของระบบสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ การจัดการข้อมูล (Data Management) เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของเทคโนโลยีข่าวสาร คอมพิวเตอร์ที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการและบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จนั้น การตัดสินใจที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ถือเป็นหัวใจของการทำธุรกิจในยุคปัจจุบัน ดังนั้นการจัดการข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องจะช่วยให้องค์การอยู่รอดได้ในการแข่งขันกับองค์การอื่น ๆ

- **การจัดการข้อมูล** หมายถึง การจัดเก็บข้อมูล การเรียกใช้ข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการใช้งานที่รวดเร็วจึงจัดเก็บในลักษณะของฐานข้อมูล

- **ฐานข้อมูล (Database)** หมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน นำมาเก็บรวบรวมเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบและข้อมูลที่ประกอบกันเป็นฐานข้อมูลนั้น ต้องตรงตามวัตถุประสงค์ การใช้งานขององค์กรด้วยเช่นกัน เช่น ในสำนักงานก็รวบรวมข้อมูล ตั้งแต่หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่มาติดต่อจนถึงการเก็บเอกสารทุกอย่างของสำนักงาน ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จะมีส่วนที่สัมพันธ์กัน และเป็นที่ต้องการนำออกมาใช้ประโยชน์ต่อไปภายหลัง ข้อมูลนั้นอาจจะเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของสถานที่ หรือเหตุการณ์ใด ๆ ก็ได้ที่เราสนใจศึกษา หรืออาจได้มาจากการสังเกต การนับหรือการวัดก็เป็นได้ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลข ข้อความ และรูปภาพต่าง ๆ ก็สามารถนำมาจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลได้ และที่สำคัญข้อมูลทุกอย่างต้องมีความสัมพันธ์กัน เพราะเราต้องการนำมาใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต

- **การจัดการฐานข้อมูล** ระบบฐานข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นและเกี่ยวข้องกับการใช้งานประจำวัน การตัดสินใจของผู้บริหารจะกระทำได้รวดเร็ว ถ้ามีข้อมูลที่ต้องการและเพียงพอ จึงมีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผลเพื่อให้ได้สารสนเทศดังกล่าว แต่การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์นั้น แม้

จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพดีแล้ว ยังต้องมีชุดคำสั่ง (Software) ที่จะควบคุมการทำงานของเครื่อง หรือระบบการจัดการกระทำแฟ้มข้อมูล (file handing system) ซึ่งอาจใช้โปรแกรมสำเร็จทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นแฟ้มที่มีระเบียบง่ายต่อการใช้งาน เช่น โปรแกรมระบบการจัดการฐานข้อมูล หรือที่เรียกว่า ดีบีเอ็มเอส (Data Base Management System : DBMS) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีหลักการและวิธีการที่ทำให้ระบบการจัดการฐานข้อมูลมีระเบียบแบบแผนที่ดี มีการแบ่งประเภทแฟ้มข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ที่เหมาะสม เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้อย่างสะดวก ประกอบกันด้วย เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานได้รับข้อมูลตามความต้องการได้อย่างรวดเร็ว

- ประโยชน์ของระบบฐานข้อมูล

จากการจัดเก็บข้อมูลรวมเป็นฐานข้อมูลจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

(1) สามารถลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลได้ การเก็บข้อมูลชนิดเดียวกันไว้หลาย ๆ ที่ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน (Redundancy) ดังนั้นการนำข้อมูลมารวมเก็บไว้ในฐานข้อมูล จะช่วยลดปัญหาการเกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลได้ โดยระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System : DBMS) จะช่วยควบคุมความซ้ำซ้อนได้ เนื่องจากระบบจัดการฐานข้อมูลจะทราบได้ตลอดเวลา ว่ามีข้อมูลซ้ำซ้อนกันอยู่ที่ใดบ้าง

(2) หลีกเลี่ยงความขัดแย้งของข้อมูลได้ หากมีการเก็บข้อมูลชนิดเดียวกันไว้หลาย ๆ ที่และมีการปรับปรุงข้อมูลเดียวกันนี้ แต่ปรับปรุงไม่ครบทุกที่ที่มีข้อมูลเก็บอยู่ก็จะทำให้เกิดปัญหาข้อมูลชนิดเดียวกัน อาจมีค่าไม่เหมือนกันในแต่ละที่ที่เก็บข้อมูลอยู่ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งของข้อมูลขึ้น (Inconsistency)

(3) สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ ฐานข้อมูลจะเป็นการจัดเก็บข้อมูลรวมไว้ด้วยกัน ดังนั้นหากผู้ใช้ต้องการใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลที่มาจากแฟ้มข้อมูลต่างๆ ก็จะทำได้โดยง่าย

(4) สามารถรักษาความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล บางครั้งพบว่าการจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น เช่น จากการที่ผู้ป้อนข้อมูลป้อนข้อมูลผิดพลาด คือป้อนจากตัวเลขหนึ่งไปเป็นอีกตัวเลขหนึ่ง โดยเฉพาะกรณีมีผู้ใช้หลายคนต้องใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลร่วมกัน หากผู้ใช้คนใดคนหนึ่งแก้ไขข้อมูลผิดพลาดก็ทำให้ผู้อื่นได้รับผลกระทบตามไปด้วย ในระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS) จะสามารถใส่กฎเกณฑ์เพื่อควบคุมความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

(5) สามารถกำหนดความเป็นมาตรฐานเดียวกันของข้อมูลได้ การเก็บข้อมูลรวมกันไว้ในฐานข้อมูลจะทำให้สามารถกำหนดมาตรฐานของข้อมูลได้รวมทั้งมาตรฐานต่าง ๆ ในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นไปในลักษณะเดียวกันได้ เช่นการกำหนดรูปแบบการเขียนวันที่ ในลักษณะวัน/เดือน/ปี หรือ ปี/เดือน/วัน ทั้งนี้จะมีผู้ที่คอยบริหารฐานข้อมูลที่เราเรียกว่า ผู้บริหารฐานข้อมูล (Database Administrator : DBA) เป็นผู้กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ

(6) สามารถกำหนดระบบความปลอดภัยของข้อมูลได้ ระบบความปลอดภัยในที่นี้ เป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ใช้ที่ไม่มีสิทธิมาใช้ หรือมาเห็นข้อมูลบางอย่างในระบบ ผู้บริหารฐานข้อมูลจะสามารถกำหนดระดับการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคนได้ตามความเหมาะสม

(7) เกิดความเป็นอิสระของข้อมูล ในระบบฐานข้อมูลจะมีตัวจัดการฐานข้อมูลที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงกับฐานข้อมูล โปรแกรมต่าง ๆ อาจไม่จำเป็นต้องมีโครงสร้างข้อมูลทุกครั้ง ดังนั้นการแก้ไขข้อมูลบางครั้ง จึงอาจกระทำเฉพาะกับโปรแกรมที่เรียกใช้ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงเท่านั้น ส่วนโปรแกรมที่ไม่ได้เรียกใช้ข้อมูลดังกล่าว ก็จะเป็นอิสระจากการเปลี่ยนแปลง

- กระบวนการจัดการข้อมูล

การทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้งานนั้น จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการ เริ่มตั้งแต่การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล การดำเนินการประมวลผลข้อมูลให้กลายเป็นสารสนเทศ และการดูแลรักษาสารสนเทศเพื่อการใช้งาน มีกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล

(1.1) การรวบรวมข้อมูล เป็นเรื่องของ การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีจำนวนมาก และต้องเก็บให้ได้อย่างทันเวลา เช่น ข้อมูลการลงทะเบียนเรียนของนักเรียน ข้อมูลประวัติบุคลากร ปัจจุบันมีเทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น การป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ การอ่านข้อมูลจากรหัสแท่ง การตรวจใบลงทะเบียนที่มีการผงดินสอดำในตำแหน่งต่าง ๆ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นกัน

(1.2) การตรวจสอบข้อมูล เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจำเป็นต้องมีการตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูลที่เก็บเข้าในระบบจะต้องมีความน่าเชื่อถือ หากพบที่ผิดพลาดต้องแก้ไข การตรวจสอบข้อมูลมีหลายวิธี เช่น การใช้ผู้ป้อนข้อมูลสองคน ป้อนข้อมูลชุดเดียวกัน เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วเปรียบเทียบกัน หรือตั้งกฎเกณฑ์ให้คอมพิวเตอร์ตรวจสอบ

(2) การประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

(2.1) การจัดกลุ่มข้อมูล ข้อมูลที่จัดเก็บจะต้องมีการแบ่งแยกกลุ่ม เพื่อเตรียมไว้สำหรับการใช้งาน การแบ่งแยกกลุ่มมีวิธีการที่ชัดเจน เช่น ข้อมูลในโรงเรียนมีการแบ่งเป็นแฟ้มประวัตินักเรียน และแฟ้มลงทะเบียน เพื่อความสะดวกในการค้นหา

(2.2) การจัดเรียงข้อมูล เมื่อจัดแบ่งกลุ่มเป็นแฟ้มแล้ว ควรมีการจัดเรียงข้อมูลตามลำดับ ตัวเลข หรือตัวอักษร หรือเพื่อให้เรียกใช้งานได้ง่าย ประหยัดเวลา ตัวอย่างการจัดเรียงข้อมูล เช่น การจัดเรียงบัตรข้อมูลผู้แต่งหนังสือ ในตู้บัตรรายการของห้องสมุดตามลำดับตัวอักษร การจัดเรียงชื่อคนในสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ตามลำดับตัวอักษร

(2.3) การสรุปผล บางครั้งข้อมูลที่จัดเก็บมีจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการสรุปผลหรือสรุปรายงาน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ข้อมูลที่สรุปได้นี้อาจสื่อความหมายได้ดีกว่า เช่น สถิติจำนวนนักเรียนแยกตามชั้นเรียนแต่ละชั้น

(2.4) การคำนวณข้อมูล ที่เก็บรวบรวมมีเป็นจำนวนมากข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลตัวเลขที่สามารถนำไปคำนวณ เพื่อหาผลลัพธ์บางอย่างได้ ดังนั้นการสร้างสารสนเทศจากข้อมูลจึงอาศัยการคำนวณข้อมูลที่เก็บไว้ด้วย เช่น การคำนวณเกรดเฉลี่ยของนักเรียนแต่ละคน

(3) การดูแลรักษาข้อมูล ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

(3.1) การเก็บรักษาข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลมาบันทึกเก็บไว้ในสื่อบันทึกต่าง ๆ เช่น แผ่นบันทึกข้อมูล นอกจากนี้ยังรวมถึงการดูแล และทำสำเนาข้อมูล เพื่อให้ใช้งานต่อไปในอนาคตได้

(3.2) การทำสำเนาข้อมูล การทำสำเนาเพื่อที่จะนำข้อมูลเก็บรักษาไว้หรือนำไปแจกจ่ายในภายหลัง จึงควรคำนึงถึงความจุและความทนทานของสื่อบันทึกข้อมูล

(3.3) การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล ข้อมูลต้องกระจายหรือส่งต่อไปยังผู้ใช้งานที่ห่างไกลได้ง่าย การสื่อสารข้อมูลจึงเป็นเรื่องสำคัญและมีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การส่งข่าวสารไปยังผู้ใช้ทำได้รวดเร็วและทันเวลา

(3.4) การปรับปรุงข้อมูล ข้อมูลที่จัดเก็บไว้มีจุดประสงค์ที่จะเรียกใช้งานได้ต่อไป ดังนั้นข้อมูลจึงต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อการค้นหาได้อย่างรวดเร็ว

2.1.5 การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

(1) ความหมายและวิธีการสืบค้นสารสนเทศ

การสืบค้นสารสนเทศ (Information Retrieval) คือ กระบวนการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ โดยใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศจัดเตรียมไว้ให้

วิธีการสืบค้นสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

(1.1) การสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบมือ (Manual system) สามารถกระทำได้โดยผ่านเครื่องมือหลายประเภท เช่น บัตรรายการ บัตรบรรณานุกรม เป็นต้น

(1.2) การสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (Computer system) สามารถกระทำได้โดยผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ฐานข้อมูล โอแฟก ฐานข้อมูลซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

(2) ประเภทของการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

การค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต สามารถแบ่งตามลักษณะการทำงานได้ 3 ประเภท คือ Search Engine การค้นหาข้อมูลด้วยคำที่เจาะจง

(2.1) Search Engine เป็นเว็บไซต์ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลโดยใช้โปรแกรมช่วยในการค้นหาที่เรียกว่า Robot ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ตมาเก็บไว้ในฐานข้อมูล ซึ่งการค้นหาข้อมูลรูปแบบนี้ จะช่วยให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ตรงกับความต้องการเฉพาะได้ระบุคำที่เจาะจงลงไปเพื่อให้โรบอตเป็นตัวช่วยในการค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นที่นิยมมาก เช่น www.google.com

Search Directories การค้นหาข้อมูลตามหมวดหมู่ การค้นหาข้อมูลตามหมวดหมู่โดยมีเว็บไซต์ที่เป็นตัวกลางในการรวบรวมข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเลือกข้อมูลตามที่ต้องการได้โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลจะจัดตามข้อมูลที่คล้ายกัน หรือเป็นประเภทเดียวกัน นำมารวบรวมไว้ในกลุ่มเดียวกันลักษณะการค้นหา

ข้อมูล Search Directories จะทำให้ผู้ใช้สะดวกในการเลือกข้อมูลที่ต้องการค้นหา และทำให้ได้ข้อมูลตรงกับความต้องการการค้นหาวิธีนี้ มีข้อดีคือ สามารถเลือกจากชื่อโดเมนหรือชื่อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการค้นหา และสามารถที่จะเข้าไปดูว่ามีเว็บไซต์ใดบ้างได้ทันที เช่น www.sanook.com

(2.2) การค้นหาจากหมวดหมู่ หรือ Directories การให้บริการค้นหาข้อมูลด้วยวิธีนี้ เปรียบเสมือนเราเปิดหน้าต่างเข้าไปในห้องสมุด ซึ่งได้จัดหมวดหมู่ของหนังสือไว้แล้ว และเราก็ได้เดินไปยังหมวดหมู่ของหนังสือที่ต้องการ ซึ่งภายในหมวดหมู่ใหญ่นั้น ๆ ยังประกอบด้วยหมวดหมู่ย่อย ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือแบ่งประเภทของข้อมูลให้ชัดเจน เราก็จะสามารถเข้าไปหยิบหนังสือที่ต้องการได้แล้วก็เปิดเข้าไปอ่านเนื้อหาข้างในของหนังสือเล่มนั้น วิธีนี้จะช่วยให้การค้นหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น มีเว็บไซต์มากมายที่ให้บริการการค้นหาข้อมูลในรูปแบบนี้ เช่น <http://www.excite.com/>

(3) การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

ในโลกไซเบอร์สเปซมีข้อมูลมากมายมหาศาล การที่จะค้นหาข้อมูลจำนวนมากมายังนี้เราไม่อาจจะคลิกเพื่อค้นหาข้อมูลพบได้ง่าย ๆ จำเป็นจะต้องอาศัยการค้นหาข้อมูลด้วยเครื่องมือค้นหาที่เรียกว่า Search Engine เข้ามาช่วยเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว เว็บไซต์ที่ให้บริการค้นหาข้อมูลมีมากมายหลายที่ทั้งของคนไทยและถ้าเราเปิดไปที่ละหน้าจอก็อาจจะต้องเสียเวลาในการค้นหา และอาจหาข้อมูลที่เราต้องการไม่พบ การที่เราจะค้นหาข้อมูลให้พบอย่างรวดเร็วจึงต้องพึ่งพา Search Engine Site ซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวมรายชื่อเว็บไซต์ต่างๆ เอาไว้ โดยจัดแยกเป็นหมวดหมู่ ผู้ใช้งานเพียงแต่ทราบหัวข้อที่ต้องการค้นหาแล้วป้อน คำหรือข้อความของหัวข้อนั้น ๆ ลงไปในช่องที่กำหนด คลิกปุ่มค้นหา เท่านั้น รอสักครู่ข้อมูลอย่างย่อ ๆ และรายชื่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องจะปรากฏให้เราเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมได้ทันที

การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมี 2 วิธี ดังนี้

(3.1) การค้นหาในรูปแบบ Index Directory

วิธีการค้นหาข้อมูลแบบ Index นี้ข้อมูลจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากกว่าการค้นหาข้อมูลด้วยวิธีของ Search Engine โดยมันจะถูกคัดแยกข้อมูลออกมาเป็นหมวดหมู่ และจัดแบ่งแยก Site ต่าง ๆ ออกเป็นประเภท สำหรับวิธีใช้งาน สามารถที่จะ Click เลือกข้อมูลที่ต้องการจะดูได้ใน Web Browser จากนั้นที่หน้าจอก็จะแสดงรายละเอียดของหัวข้อปลีกย่อยลีกลงมาอีกระดับหนึ่ง ปรากฏขึ้นมาให้เราเลือกอีก ส่วนจะแสดงออกมาให้เลือกเยอะแค่ไหนอันนี้ก็ขึ้นอยู่กับขนาดของฐานข้อมูลใน Index ว่าในแต่ละประเภท จัดรวบรวมเก็บเอาไว้มากน้อยเพียงใด เมื่อเข้าไปถึงประเภทย่อยที่สนใจแล้ว เว็บเพจจะแสดงรายชื่อของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของข้อมูลนั้นๆออกมา หากสนใจเอกสารใดหรือต้องการอยากที่จะดูสามารถ Click ไปยัง Link เพื่อขอเชื่อมต่อทางไซท์ก็จะนำเอาผลของข้อมูลดังกล่าวออกมาแสดงผลทันที นอกเหนือไปจากนี้ไซท์ที่แสดงออกมานั้นทางผู้ให้บริการยังได้เรียงเรียงโดยนำเอา Site ที่มีความเกี่ยวข้องมากที่สุดเอามาไว้ตอนบนสุดของรายชื่อที่แสดง

(3.2) การค้นหาในรูปแบบ Search Engine

วิธีการอีกอย่างที่นิยมใช้การค้นหาข้อมูลคือการใช้ Search Engine ซึ่งผู้ใช้ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 จะใช้วิธีการค้นหาแบบนี้ หลักการทำงานของ Search Engine จะแตกต่างจากการใช้ Index ลักษณะของมันจะเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่มหาศาลที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปบน Internet ไม่มีการแสดงข้อมูลออกมาเป็นลำดับชั้นของสำคัญ การใช้งานจะเหมือนการสืบค้นฐานข้อมูล อื่น ๆ คือ จะต้องพิมพ์คำสำคัญ (Keyword) ซึ่งเป็นการอธิบายถึงข้อมูลที่ต้องการจะเข้าไป ค้นหานั้น ๆ เข้าไป จากนั้น Search Engine ก็แสดงข้อมูลและ Site ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องออกมา

ข้อแตกต่างระหว่าง Index และ Search Engine คือ วิธีในการค้นหาข้อมูลแบบ Index จะใช้คนเป็นผู้จัดรวบรวมและทำระบบฐานข้อมูลขึ้นมา ส่วนแบบ Search Engine บนระบบฐานข้อมูลของมันจะได้รับการจัดสร้างโดยใช้ Software ที่มี หน้าที่เกี่ยวกับงานทางด้านนี้ โดยเฉพาะมาเป็นตัวควบคุมและจัดการ ซึ่งเจ้า Software ตัวนี้จะมี ชื่อเรียกว่า Spiders การทำงานของมันจะใช้วิธีการเดินลัดเลาะไปตามเครือข่ายต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงถึงกันอยู่เต็มไปหมดใน Internet เพื่อค้นหา Website ที่เกิดขึ้นมาใหม่ ๆ รวมทั้งยังสามารถตรวจสอบหาความเปลี่ยนแปลงของ ข้อมูลใน Site เดิมที่มีอยู่ ว่าที่ใดถูกอัปเดตแล้วบ้าง จากนั้นมันก็จะนำเอาข้อมูลทั้งหมดที่สำรวจเข้ามา ได้เก็บใส่เข้าไปในฐานข้อมูลของตนอัตโนมัติ ยกตัวอย่างของผู้ให้บริการประเภทนี้เช่น Excite , Lycos Infosearch เป็นต้น การค้นหาด้วยวิธี Search Engine นั้น มักจะได้ผลลัพธ์ออกมามากว้าง ๆ ซึ่งเฉพาะเจาะจงได้ยาก บางครั้งข้อมูลที่ค้นหามาได้อาจมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งคงต้องเสียเวลาเป็นวัน ๆ และไม่รับรองด้วยว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการหรือไม่ ดังนั้น จึงมีหลักในการค้นหาเพื่อให้ได้ข้อมูลใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

(4) ประเภทของ Search Engine

Search Engine แต่ละแห่งมีวิธีการและการจัดเก็บฐานข้อมูลที่แตกต่างกันไปตามประเภทของ Search Engine ที่แต่ละเว็บไซต์นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นการหาข้อมูลหรือเว็บไซต์ โดยวิธีการ Search นั้น จะต้องทราบ ว่า เว็บไซต์ที่เข้าไปใช้บริการ ใช้วิธีการหรือ ประเภทของ Search Engine อะไร เนื่องจากแต่ละประเภทมีความละเอียดในการจัดเก็บข้อมูลต่างกันไปตามประเภทของ Search Engine ทำงานแตกต่างกัน ดังนี้

(4.1) Keyword Index

เป็นการค้นหาข้อมูลโดยการค้นจากข้อความในเว็บเพจที่ได้ผ่านการสำรวจมาแล้ว จะอ่านข้อความ ข้อมูล อย่างน้อย ๆ ก็ประมาณ 200 - 300 ตัวอักษรแรกของเว็บเพจนั้น ๆ โดยการอ่านนี้จะหมายถึงรวมไปถึงอ่านข้อความที่อยู่ในโครงสร้างภาษา HTML ซึ่งอยู่ในรูปแบบของข้อความที่อยู่ในคำสั่ง alt ซึ่งเป็นคำสั่งภายใน TAG คำสั่งของรูปภาพ แต่จะไม่นำคำสั่งของ TAG อื่น ๆ ในภาษา HTML และคำสั่งในภาษา JAVA มาใช้ในการค้นหา วิธีการค้นหาของ Search Engine ประเภทนี้จะให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับข้อมูลก่อน-หลัง และความถี่ในการนำเสนอข้อมูลนั้น การค้นหาข้อมูล โดยวิธีการเช่นนี้จะมีความรวดเร็วมาก แต่มีความละเอียดในการจัดแยก

หมวดหมู่ของข้อมูลค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงรายละเอียดของเนื้อหาเท่าที่ควร แต่หากว่าต้องการแนวทางด้านกว้างของข้อมูล และความเร็วในการค้นหา วิธีการนี้ก็ได้ผลดี

(4.2) Subject Directories

การจำแนกหมวดหมู่ข้อมูล Search Engine ประเภทนี้ จะจัดแบ่งโดยการวิเคราะห์เนื้อหา รายละเอียดของแต่ละเว็บเพจ ว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร โดยการจัดแบ่งแบบนี้จะใช้แรงงานคนในการพิจารณาเว็บเพจ ซึ่งทำให้การจัดหมวดหมู่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของคนจัดหมวดหมู่แต่ละคนว่าจะจัดเก็บข้อมูลนั้น ๆ อยู่ในเครือข่ายข้อมูลอะไร ดังนั้นฐานข้อมูลของ Search Engine ประเภทนี้จะถูกจัดแบ่งตามเนื้อหา ก่อน แล้วจึงนำมาเป็นฐานข้อมูลในการค้นหาต่อไป การค้นหาค่อนข้างจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และมีความถูกต้องในการค้นหาสูง เป็นต้นว่า หากเราต้องการหาข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ หรือเว็บเพจที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ Search Engine ก็จะประมวลผลรายชื่อเว็บไซต์ หรือเว็บเพจที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เท่านั้น

(4.3) Metasearch Engines

จุดเด่นของการค้นหาด้วยวิธีการนี้ คือ สามารถเชื่อมโยงไปยัง Search Engine ประเภทอื่นๆ และยังมีหลากหลายของข้อมูล แต่การค้นหาด้วยวิธีนี้มีจุดด้อย คือ วิธีการนี้จะไม่ให้ความสำคัญ กับขนาดเล็กใหญ่ของตัวอักษร และมักจะผ่านเลยคำประเภท Natural Language (ภาษาพูด) ซึ่งเป็นข้อสังเกตของการใช้งาน Search Engine ประเภทนี้

(5) หลักการค้นหาข้อมูลของ Search Engine

สำหรับหลักในการค้นหาข้อมูลของ Search Engine แต่ละตัวจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าทางศูนย์บริการต้องการจะเก็บข้อมูลแบบไหน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีกลไกใน การค้นหาที่ใกล้เคียงกัน แตกต่างก็คงในเรื่องของประสิทธิภาพ ว่าจะมีข้อมูล เก็บรวบรวมไว้อยู่ในฐานข้อมูลมากน้อยขนาดไหน และการนำเอาออกมาบริการให้กับผู้ใช้ ได้ตรงตามความต้องการมากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งลักษณะของปัจจัยที่ใช้ค้นหาโดยหลักๆ จะมีดังนี้

(5.1) การค้นหาจากชื่อของตำแหน่ง URL ใน เว็บไซต์ต่าง ๆ

(5.2) การค้นหาจากคำที่มีอยู่ใน Title (ส่วนที่ Browser ใช้แสดงชื่อของเว็บเพจอยู่ทางด้าน ซ้ายบนของหน้าต่างที่แสดง

(5.3) การค้นหาจากคำสำคัญหรือคำสั่ง keyword (อยู่ใน tag คำสั่งใน html ที่มีชื่อว่า meta)

(5.4) การค้นหาจากส่วนที่ใช้อธิบายหรือบอกลักษณะ site

(5.5) ค้นหาคำในหน้าเว็บเพจด้วย Browser ซึ่งการค้นหาคำในหน้าเว็บเพจนั้น จะใช้สำหรับกรณีที่ผู้ใช้เข้าไปค้นหาข้อมูลที่เว็บเพจใดเว็บเพจหนึ่ง แล้วภายในมีข้อความปรากฏอยู่จำนวนมาก ในลักษณะนี้เราใช้ browser ช่วยค้นหาโดยการ mouse ไป click ที่ menu Edit แล้วเลือกบรรทัดคำสั่ง Find in Page หรือกดปุ่ม Ctrl + F ที่ keyboard จากนั้นใส่คำที่ต้องการ

ค้นหาแล้วก็กดปุ่ม Find Next โปรแกรมก็จะวิ่งหาคำดังกล่าว หากพบมันก็จะกระโดดไปแสดงคำนั้น ๆ ซึ่งสามารถกดปุ่ม Find Next เพื่อค้นหาต่อได้ อีกจนกว่าจะพบข้อมูลที่ต้องการ

(6) เทคนิค 11 ประการที่ควรรู้ในการค้นหาข้อมูล

ในการค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine ส่วนใหญ่แล้วปัญหาที่ผู้ใช้งานทั่วไปมักจะพบเห็น หรือประสบอยู่เสมอๆ คือการได้ข้อมูลมากเกินไป การใช้งานจึงควรเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อช่วยลดหรือ จำกัดคำที่ค้นหาให้แคบลงและตรงประเด็นมากที่สุด ดังวิธีการต่อไปนี้

(6.1) เลือกรูปแบบการค้นหาให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการมากที่สุดตามความเหมาะสม เช่น ถ้าต้องการค้นหาข้อมูลที่มีลักษณะทั่วไป ไม่ชี้เฉพาะเจาะจงก็ควรเลือกบริการสืบค้นข้อมูลแบบ Index เช่น yahoo เพราะโอกาสที่จะเจอสูงกว่าการหาโดยใช้วิธีแบบ Search Engine

(6.2) ใช้คำมากกว่า 1 คำที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกันช่วยค้นหา เพราะจะได้ผลลัพธ์ที่มีขนาด แคบลงและชี้เฉพาะมากขึ้น

(6.3) ใช้บริการของผู้ให้บริการเฉพาะด้าน เช่น การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของ ภาพยนตร์ก็ควรที่จะเลือกใช้ Search Engine ที่ให้บริการด้านภาพยนตร์

(6.4) ใส่เครื่องหมายคำพูดครอบคลุมกลุ่มคำที่ต้องการ เพื่อบอกกับ Search Engine ว่าเรา ต้องการผลการค้นหาที่มีคำในกลุ่มนั้นครบและตรงตามลำดับที่เราพิมพ์ทุกคำ เช่น "free shareware" เป็นต้น

(6.5) การขึ้นต้นของตัวอักษรตัวเล็กเท่ากันหมด Search Engine จะเข้าใจว่าเราต้องการ ให้ค้นหาคำดังกล่าวแบบไม่ต้องสนใจว่าตัวอักษรที่ได้จะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ ดังนั้นหากต้องการอยากที่ค้นหาคำตรงตามแบบที่เขียนไว้ก็ให้ใช้ ตัว อักษรใหญ่แทน

(6.6) ใช้ตัวเชื่อมทาง Logic หรือตรรกศาสตร์เข้ามาช่วยค้นหา มีอยู่ 3 ตัวด้วยกันคือ

- AND สั่งให้หาโดยจะต้องมีคำนั้นๆมาแสดงด้วยเท่านั้น โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องติดกัน เช่น phonelink AND pager เป็นต้น

- OR สั่งให้หาโดยจะต้องนำคำใดคำหนึ่งที่พิมพ์ลงไปมาแสดง

- NOT สั่งไม่ให้เลือกคำนั้น ๆ มาแสดง เช่น food and cheese not butter หมายความว่า ให้ทำการหาเว็บที่เกี่ยวข้องกับ food และcheese แต่ต้องไม่มี butter เป็นต้น

(6.7) ใช้เครื่องหมายบวกลบคัดเลือกราคา + หน้าคำที่ต้องการ - (ลบ) ให้นำหน้าคำที่ไม่ต้องการ () ช่วยแยกกลุ่มคำ เช่น (Pentium + computer) cpu

(6.8) ใช้เป็นตัวร่วม เช่น com* เป็นการบอกให้หาคำที่มีคำว่า com ขึ้นหน้า ส่วนด้านท้ายเป็น อะไรไม่สนใจ *tor เป็นการให้หาคำที่ลงท้ายด้วย tor ด้านหน้าจะเป็นอะไรไม่สนใจ

(6.9) หลีกเลี่ยงการใช้ตัวเลข พยายามเลี่ยงการใช้คำค้นหาที่เป็นคำเดี่ยว ๆ หรือเป็นคำที่มีตัวเลขปน แต่ถ้าเลี่ยงไม่ได้ก็ควรใส่เครื่องหมายคำพูด (" ") ลงไปด้วย เช่น "windows 98"

(6.10) หลีกเลี่ยงภาษาพูด หลีกเลี่ยงคำประเภท Natural Language หรือเรียกง่าย ๆ ว่าคำหรือข้อความที่เป็นภาษาพูด หรือเป็นประโยคควรสรุปเป็นเพียงกลุ่มคำหรือวลี

ที่มีความหมายรวมทั้งหมดไว้ Advanced Search อย่าลืมที่จะใช้ Advanced Search เพราะจะมี ส่วนช่วยในการบีบประเด็นหัวข้อ ให้แคบลง ซึ่งจะทำให้ได้รายชื่อเว็บไซต์ ที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น

(6.11) อย่าละเลย Help ซึ่งในแต่ละเว็บ จะมี ปุ่ม help หรือ Site map ไว้ คอยช่วยเหลือ แต่คนส่วนใหญ่มักจะมองข้าม ซึ่ง help/site map จะมีประโยชน์มากในการ อธิบาย option หรือการใช้งาน/แผนผังปลีกย่อยของแต่ละเว็บไซต์

2.2 แนวทางการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตและการเก็บข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ การเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นแนว ปฏิบัติในการจัดให้มีข้อมูลกฎหมายอย่างเสรี (Free access to Legal Information) ในลักษณะ ระบบกลาง (One - stop legal information) ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของภาครัฐและเอกชน อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ เนื่องจากช่องทางดังกล่าวมีข้อดี 3 ประการ คือ

(1) เป็นวิธีการลงทุนที่มีคุ่มค่า ลดภาระได้ทั้งรัฐและประชาชนผู้ใช้งาน แต่สามารถเข้าถึง ประชาชนได้ในวงกว้าง

(2) เป็นช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้ตลอด 24 ชั่วโมง

(3) เป็นช่องทางที่สามารถตรวจสอบหลักฐานย้อนหลังได้ อันเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม หลักความโปร่งใสและหลักนิติรัฐอย่างมาก ความสำคัญของการจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการ เข้าถึงข้อมูลกฎหมายที่มีประสิทธิภาพยิ่งเพิ่มมากขึ้นในประเทศที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมาก เช่น ประเทศไทยซึ่งมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตถึงร้อยละ 82

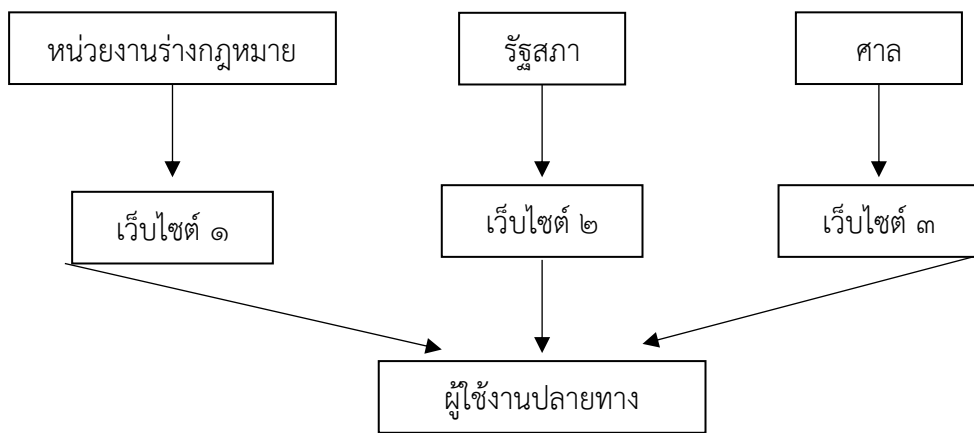
อย่างไรก็ตาม การจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายมิใช่เพียง การนำข้อมูลกฎหมายที่มีอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวนมากเข้าสู่ระบบอย่างไม่เป็นแบบแผน ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหา “ข้อมูลล้น” ซึ่งทำให้ยากแก่การค้นหา และถือได้ว่าเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งต่อ หลักความโปร่งใส การจัดทำระบบเข้าถึงข้อมูลกฎหมายจึงต้องมีแนวทาง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 แนวทางหลัก

2.2.1 แนวทางที่เน้นการรวมศูนย์แหล่งการเผยแพร่ข้อมูล ที่เห็นว่า รัฐควรเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเผยแพร่และจัดให้มีการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย แม้ว่าเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมาย ที่จัดทำโดยเอกชน เช่น สถาบันข้อมูลกฎหมาย (Legal Information Institute หรือ LII) จะมีส่วน สำคัญในการให้บริการข้อมูลกฎหมายในหลายประเทศ แต่การจัดให้มีการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายเป็น หน้าที่ทางกฎหมายและทางจรรยาของรัฐบาลทุกประเทศ จึงไม่ควรให้รัฐบาลประเทศใดที่ควรพึ่งพา เว็บไซต์ทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายของตนเอง อันเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนในการ ได้รับบริการสาธารณะที่สำคัญ แนวทางนี้แบ่งเป็น 2 แนวทางย่อยที่สำคัญ ได้แก่ แนวทางรวมศูนย์ แหล่งข้อมูลกฎหมายในรูปแบบองค์การไม่แสวงหาผลกำไร และแนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมาย โดยรัฐ

2.2.2 แนวทางที่เน้นการกระจายแหล่งเผยแพร่ข้อมูล ที่เห็นว่า รัฐควรเป็นผู้บทบาทหลักในการเผยแพร่แหล่งข้อมูลกฎหมายเพื่อการเผยแพร่ต่อโดยเอกชนเป็นสำคัญเท่านั้น เนื่องจากเหตุผล ดังต่อไปนี้

- (1) ระบบที่จัดทำโดยรัฐที่มีลักษณะผูกขาดมีกลุ่ม ถูกจำหน่ายถ่ายโอนไม่มีคุณภาพหรือไม่อาจตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างรวดเร็ว
- (2) การเผยแพร่ต่อไปสู่การแข่งขันกันอันจะทำให้ระบบถูกพัฒนาให้มีคุณภาพอยู่เสมอ
- (3) แนวทางที่เน้นการกระจายแหล่งเผยแพร่ข้อมูลจะตอบสนองความต้องการผู้ใช้งานแต่ละประเภทที่หลากหลายได้มากกว่า (ภาณุรุจ สุวรรณรัตน์, 2563, น.124-126)

2.2.3 แนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมายโดยรัฐ

แนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมาย (distributed source – publication model) โดยรัฐเป็นหนึ่งในแนวทางที่เน้นการรวมศูนย์แหล่งการเผยแพร่ข้อมูลที่เสนอโดย Thomas Bruce ซึ่งชื่อแนวทางนี้อาจทำให้สับสนนี้แท้จริงแล้ว หมายถึงแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายโดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นแหล่งต้นตอของข้อมูลด้านกฎหมายแต่ละหน่วย เช่น รัฐสภา ผู้ร่างกฎหมาย และศาล เป็นต้น ควรเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลกฎหมายที่อยู่ในความครอบครองของตนเองได้ดีในระยะยาวมากกว่าผู้อื่น เช่น สถาบันข้อมูลกฎหมาย (Legal Information Institutes หรือ LII) ตามแนวการสนับสนุนการเผยแพร่ต่อ (ภาณุรุจ สุวรรณรัตน์, 2563, น.131)

แนวทางนี้เห็นว่าแหล่งข้อมูลควรใช้มาตรฐานเดียวกันในการจัดเตรียมและแลกเปลี่ยนข้อมูลกฎหมายในลักษณะเครือข่าย

อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้ถูกโต้แย้งในประเด็น ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่อาจตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานซึ่งมีหลายประเภทได้ เนื่องจากผู้ใช้งานทุกคนได้รับบริการข้อมูลแบบเดียวกันหมด
- (2) ไม่ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนการให้ข้อมูลเพื่อนำไปเผยแพร่ต่ออันเป็นการส่งเสริมการแข่งขัน และจัดการผูกขาด

(3) ในความเป็นจริง หน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยมักไม่ประสานความร่วมมือกันทำให้ข้อมูลไม่มีทั้งเอกภาพและมาตรฐานเดียวกัน

(4) ไม่ได้กล่าวถึงว่าศูนย์การค้นหาข้อมูลควรอยู่ที่หน่วยงานใด

2.3 ตัวอย่างการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายในลักษณะระบบกลางในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายในลักษณะระบบกลางใน 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยศึกษาจากงานวิจัย และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

2.3.1 สหรัฐอเมริกา

Govinfo เป็นเว็บไซต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่เปิดให้ใช้งานในปี 2016 โดยเป็นระบบเว็บไซต์กลางใหม่ของรัฐที่รวบรวมข้อมูลกฎหมายจาก 3 องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ของรัฐบาลกลางสหรัฐฯ Govinfo ถูกพัฒนาจากเวอร์ชันเบตา (beta) จนถึงปี 2018 เพื่อใช้งานแทนที่เว็บไซต์ Federal Digital System ใน Govinfo จะมีข้อมูลกฎหมายของสหรัฐฯ ซึ่งได้แก่ ร่างกฎหมายของสภาองเกรส กฎหมายมหาชนและเอกชน ประมวลกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ข้อมูลกฎหมายระหว่างประเทศ บันทึกทางปกครอง และคำวินิจฉัยที่คัดเลือกมาจากศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้น และศาลล้มละลาย เป็นต้น

เว็บไซต์ Govinfo เป็นเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐที่มีข้อมูลกฎหมายของประเทศครบถ้วนที่สุดเมื่อเทียบกับเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายอื่น ๆ ณ ที่นี้ แม้ว่าในส่วนของข้อมูลคำพิพากษาจะไม่ครบถ้วนทุกคดีก็ตาม

ศาลชั้นต้นสหรัฐมีกว่า 100 แห่งซึ่งอยู่ภายใต้ศาลฎีกาสหรัฐฯ แต่ละศาลต่างเผยแพร่คำพิพากษาบนเว็บไซต์ของตนซึ่งเป็นซับโดเมนของเว็บไซต์ศาลฎีกาสหรัฐฯ เช่น เว็บไซต์ของศาลอุทธรณ์สหรัฐฯ และเว็บไซต์ของศาลฎีกาสหรัฐฯ แต่เว็บไซต์ Govinfo ไม่ได้ลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของศาลฎีกาสหรัฐฯ และเว็บไซต์ของศาลชั้นต้นสหรัฐฯ อย่างเหมาะสม และไม่ได้ลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ระบบกลางของแต่ละ 50 มลรัฐและเว็บไซต์ของรัฐบาลท้องถิ่นนับพันที่มีอำนาจออกกฎหมายครบถ้วน

นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ของ Cornell LII ซึ่งเป็นเว็บไซต์ทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐ ประกอบด้วยข้อมูลกฎหมายของสหรัฐฯ และลิงค์เชื่อมโยงกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ

2.3.2 สหราชอาณาจักร

เว็บไซต์ Legislation.gov.uk เป็นเว็บไซต์ตัวบทกฎหมายของรัฐในสหราชอาณาจักร ประกอบด้วยกฎหมายลายลักษณ์อักษรระดับแม่บทและระดับลูกบท มีลิงค์เชื่อมโยงภายในไปยังฐานข้อมูลตัวบทกฎหมายของสกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ และมีลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังร่างกฎหมายของรัฐสภาสกอตแลนด์ และเอกสารอื่น ๆ ของรัฐสภา ตัวบทกฎหมายของรัฐสภาเวลส์ และร่างกฎหมายและกฎหมายลายลักษณ์อักษรของรัฐสภาไอร์แลนด์เหนือ

เว็บไซต์ Legislation.gov.uk มีเมนูลิงค์เชื่อมโยงระหว่างเว็บที่ไม่ชัดเจน และลิงค์เชื่อมโยงแบบตัวอักษรไปยังเว็บไซต์ของรัฐสภาสหราชอาณาจักรที่เห็นได้ยาก ซึ่งประกอบด้วยร่างกฎหมายของสหราชอาณาจักร และเอกสารทางนิติบัญญัติอื่น ๆ ยิ่งไปกว่านั้น เว็บไซต์ดังกล่าวไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังคำพิพากษาของศาล และไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังกฎเกณฑ์ท้องถิ่นของสภาท้องถิ่น นับร้อยที่มีอำนาจในการออกกฎหมายในสหราชอาณาจักร

คำพิพากษาของศาลบางแห่งปรากฏในเว็บไซต์ Court and Tribunals Judiciary ซึ่งไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ด้วยกฎหมายของสหราชอาณาจักร คำพิพากษาของศาลสกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ ส่วนเว็บไซต์ของศาลฎีกา และของคณะกรรมการยุติธรรมแห่งสภา Privy (Judicial Committee of the Privy Council) ซึ่งมีลิงค์เชื่อมโยงเพียงระหว่างเว็บไซต์ซึ่งกันและกัน มีแต่คำพิพากษาของหน่วยงานตน

นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ของ BAILII ซึ่งเป็นเว็บไซต์ทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐที่มีข้อมูลกฎหมายสหราชอาณาจักรอย่างไม่เป็นทางการจำนวนมาก และเป็นที่ยึดถือของผู้ใช้งาน แม้แต่เว็บไซต์ของรัฐสภาสหราชอาณาจักรยังอ้างอิงคำพิพากษาของศาลบางส่วนในเว็บไซต์ BAILII

2.3.3 ไอร์แลนด์

เว็บไซต์ Electronic Irish Statute Book (eISB) มีเวอร์ชันภาษาอังกฤษของตัวบทกฎหมายไอร์แลนด์ (Achtanna an Oireachtais) มีลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังร่างกฎหมาย เอกสารเกี่ยวกับการนิติบัญญัติอื่น ๆ ตัวบทกฎหมายปัจจุบันบางฉบับของเว็บไซต์รัฐสภาไอร์แลนด์ (Houses of the Oireachtas) และเว็บไซต์ EUR-Lex ซึ่งเป็นเว็บไซต์กฎหมายสหภาพยุโรป

เว็บไซต์ Courts of Service ประกอบด้วยคำพิพากษาของศาลต่าง ๆ เช่น ศาลฎีกา ศาลสูง ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ เป็นต้น แต่ eISB ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงมายังเว็บไซต์นี้ และไม่มีลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังเว็บไซต์กฎหมายของหน่วยงานราชการ ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น

เช่นเดียวกับในสหราชอาณาจักร BAILII ซึ่งเป็นเว็บไซต์ทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐ มีข้อมูลกฎหมายไอร์แลนด์อย่างไม่เป็นทางการจำนวนมาก ซึ่งได้แก่ กฎหมายจากคำพิพากษาไอร์แลนด์ ตัวบทกฎหมายไอร์แลนด์ และข้อมูลสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น เอกสารและรายงานของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายไอร์แลนด์ ตลอดจนสนธิสัญญา

2.3.4 แคนาดา

เว็บไซต์ Justice Laws Website เป็นเว็บไซต์ด้วยกฎหมายของรัฐเวอร์ชันภาษาอังกฤษของแคนาดา รัฐบัญญัติที่อัปเดต (Consolidated Acts) กฎหมายที่อัปเดต (Consolidated Regulations) และดัชนีกฎหมายประจำปี (Annual Statutes) เว็บไซต์นี้มีลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังเว็บไซต์ของกระทรวงยุติธรรม อัยการ ศาล ตุลาการทั้ง 13 เขตอำนาจ ซึ่งต่างก็มีข้อมูลกฎหมายของตน เช่น คำพิพากษาของศาลฎีกา และฐานข้อมูลของรัฐสภาแคนาดา ซึ่งก็คือฐานข้อมูล LEGISinfo ตลอดจนมีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์กฎหมายและกฎเกณฑ์ตามหน่วยงาน (Laws and Regulations by Department or Agency) สนธิสัญญาระหว่างประเทศ

และสนธิสัญญากับชาวพื้นเมือง อย่างไรก็ตาม ไม่พบลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐบาลท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังมีลิงค์ไปยังเว็บไซต์ Canadian Legal Information Institute (CanLII) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐ

2.3.5 ออสเตรเลีย

เว็บไซต์ Federal Register of Legislation เป็นเว็บไซต์รวบรวมกฎหมายทางการของออสเตรเลีย ซึ่งประกอบด้วยพระราชบัญญัติร่างกฎหมาย เอกสารเกี่ยวกับกฎหมาย ตั๋วบทกฎหมายของเกาะนอร์ฟอล์ก (Norfolk Island) เป็นต้น

ศาลยุติธรรมทั้ง 4 ศาล ซึ่งได้แก่ ศาลฎีกา ศาลรัฐบาลกลาง ศาลครอบครัว และศาลอุทธรณ์ ต่างมีเว็บไซต์ของตนเอง และไม่มีลิงค์เชื่อมโยงระหว่างกัน โดยที่ศาลชั้นต้น ศาลครอบครัว และศาลอุทธรณ์มี portal ร่วมกันในการเข้าถึงข้อมูลคดีชั้นก่อนหน้า ทั้งเว็บไซต์ Federal Register of Legislation และเว็บไซต์ของ 4 ศาลหลักดังกล่าว ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของมลรัฐ และท้องถิ่นเลย เช่นเดียวกับที่ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐบาลท้องถิ่นที่มีนัยร้อย ซึ่งมีอำนาจออกกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ Australasian Legal Information Institute (AustLII) เป็นเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐซึ่งมีข้อมูลกฎหมายออสเตรเลียอย่างไม่เป็นทางการและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้งานจำนวนมาก

2.3.6 นิวซีแลนด์

เว็บไซต์รวบรวมกฎหมายของนิวซีแลนด์ มีข้อมูลพระราชบัญญัติ ร่างกฎหมาย และเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายอื่น ๆ เป็นต้น มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์กระทรวงยุติธรรม คือ Judicial Decisions Online ซึ่งทั้ง 2 เว็บไซต์ ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐในส่วนภูมิภาค และรัฐบาลท้องถิ่น

เว็บไซต์กระทรวงยุติธรรมมีลิงค์เชื่อมโยงกับ New Zealand Legal Information Institute (NZLII) เว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายทางเลือกที่ไม่ใช่ของรัฐซึ่งมีข้อมูลกฎหมายนิวซีแลนด์อย่างไม่เป็นทางการจำนวนมาก (ภาณุรุจ สุวรรณรัตน์, 2563, น.134-138)

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาแนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 วิธีการศึกษา

คณะผู้ศึกษาได้เลือกวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี โดยการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร รายงานวิจัย บทความวิชาการและแหล่งข้อมูลออนไลน์ เกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศที่ดี วิธีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ระบบ Search Engine แนวทางการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย และแนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมายโดยรัฐ เป็นต้น

3.1.2 ศึกษาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตราพระราชบัญญัติ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการจัดทำพระราชบัญญัติ ตั้งแต่การเสนอร่าง การพิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ จนประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย

3.1.3 ศึกษาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชน ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมถึง กฎและระเบียบ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชน

3.1.4 รวบรวมและจำแนกข้อมูลด้านกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการนิติบัญญัติในแต่ละขั้นตอน โดยระบุหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและการครอบครองข้อมูลดังกล่าว ทั้งที่เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และหน่วยงานด้านนิติบัญญัติอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลด้านกฎหมายที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ในการเปิดเผยหรือจัดหาให้แก่ประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ

3.1.5 ศึกษาขั้นตอนหรือวิธีการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน เช่น การขอข้อมูลจากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ การค้นหาข้อมูลที่หอสมุดของรัฐสภา หรือการสืบค้นด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3.1.6 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จากแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

3.1.7 สอบถามข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการในปัจจุบัน รวมถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ

3.1.8 นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์ว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชน ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วหรือไม่ และวิเคราะห์หาแนวทางที่สามารถจะปรับปรุงหรือพัฒนาการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเอกสารวิชาการเรื่อง “แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย” นี้ คณะผู้ศึกษาจะดำเนินการโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) เป็นหลัก โดยการสืบค้นข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ แนวคิดเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูล แนวคิดเรื่องสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน หน้าที่ของหน่วยงานรัฐในการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน หลักนิติรัฐ หลักธรรมาภิบาลและหลักความโปร่งใส รวมถึง ขั้นตอนการตราพระราชบัญญัติซึ่งเป็นที่มาของข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยทำการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร รายงานวิจัย บทความวิชาการ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และการให้ข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชน ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นต้น แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาศึกษา วิเคราะห์ และประมวลผล เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและศึกษาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

นอกจากนี้ คณะผู้ศึกษายังมีการสอบถามข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้ขอข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ขอรับบริการที่มีต่อการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันและความคาดหวังที่จะเห็นการพัฒนาในอนาคต รวมถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองและการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น สำนักการประชุม สำนักกรรมการสิทธิ สำนักบริหารงานกลาง และสำนักสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการในปัจจุบัน รวมถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ศึกษา ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยการสืบค้นจากเอกสารและวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ โดยพิจารณาแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ รวมทั้ง พยายามค้นหาความหมายหรือข้อเท็จจริง ทั้งที่ปรากฏชัดเจนหรือที่แฝงอยู่ในข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียดรอบคอบ และปราศจากอคติ โดยข้อมูลที่คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์เพื่อนำมาจัดทำเอกสารวิชาการเรื่อง แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย มีดังนี้

(1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศที่ดี วิธีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ระบบ Search Engine แนวทางการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย และแนวทางกระจายแหล่งข้อมูลกฎหมายโดยรัฐ

(2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชน และหน้าที่ของหน่วยงานรัฐในการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน

(3) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ รวมถึง ขั้นตอนการตราพระราชบัญญัติซึ่งเป็นที่มาของข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ

(4) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

(5) ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563

(6) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

(7) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

(8) การสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในส่วนของประชาชนผู้ขอข้อมูล และหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูล รวมถึงผู้มีหน้าที่ให้บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น สำนักการประชุม สำนักกรรมการสิทธิฯ สำนักบริหารงานกลาง และสำนักสารสนเทศ เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาจะดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชน แนวคิดเรื่องการจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการตลอดจน แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ รวมถึงภารกิจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในการให้ข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชน จากนั้นจะวิเคราะห์ถึงบริบท และสภาพปัญหาของการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในปัจจุบัน จากข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมา

วิเคราะห์หาแนวทางที่สามารถจะปรับปรุงหรือพัฒนาการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3.5 กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

3.5.1 ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 133 ระบุผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติไว้ 3 ประเภท ได้แก่

- (1) คณะรัฐมนตรี
- (2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน
- (3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

3.5.2 การรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ

(1) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี จะต้องผ่านกระบวนการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ที่บัญญัติให้ หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(1.1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น

- (1.2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น
- (1.3) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น
- (1.4) การสำรวจความคิดเห็น
- (1.5) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และต้องสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ผลกระทบ หน่วยงานของรัฐต้องกระทำอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้วย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มาตรา 13 มาตรา 16 และมาตรา 17

(2) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ การพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

จากร่างพระราชบัญญัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยได้มีประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ การรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2562 กำหนดให้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอ ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม โดยดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ ด้วยก็ได้

(2.1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(2.2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

(2.3) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

(2.4) การสำรวจความคิดเห็น

(2.5) วิธีการอื่นใดที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าเหมาะสม

โดยความเห็นชอบของประธานสภาผู้แทนราษฎร

อย่างไรก็ตาม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้ว หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันขึ้นอีก

(ข) กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยได้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นในสาระสำคัญแล้ว

3.5.3 การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิแต่ละประเภทเสนอมาตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญนั้น ต้องเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติและดำเนินการ ดังนี้

- หากร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อบกพร่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งผู้เสนอทราบภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับ (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 111)

- กรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะแจ้งให้

ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านภายใน 7 วัน นับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัย ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยัง นายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 114) เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรอง ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ

- หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณา ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ที่มีกรณีดังกล่าว (รัฐธรรมนูญ มาตรา 134 วรรคสอง และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 115)

จากนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะบรรจุร่างพระราชบัญญัติในระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีขั้นตอนการพิจารณาแบ่งเป็น 3 วาระ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 คือ

(1) วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 117)

(2) วาระที่สอง เป็นการพิจารณาในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

(2.1) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นคณะกรรมการธิการ

สภาผู้แทนราษฎรจะให้คณะกรรมการธิการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้ และในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติ โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า 20 คนและที่ประชุมอนุมัติ ก็สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภาได้

ทั้งนี้ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นคณะกรรมการธิการนั้น คณะกรรมการธิการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมในร่างพระราชบัญญัติได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการก็มีสิทธิเสนอคำแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตราต่อประธานคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นภายใน 7 วันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือภายในระยะเวลาที่สภากำหนด แต่การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 125)

เมื่อคณะกรรมการธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวน

คำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ และในกรณีที่ คณะกรรมาธิการมีการรับฟัง ความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่าง พระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่ คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของ คณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 127) โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะจัดเข้าระเบียบวาระเป็นเรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จ แล้วให้สภาพิจารณาต่อไป

(2.2) การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา

สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการ พิจารณาเสร็จแล้ว โดยเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติ ที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมาธิการที่มีการสงวนความเห็นไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น เมื่อได้พิจารณาจนจบร่างแล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งร่างเป็นการสรุป อีกครั้งหนึ่ง โดยในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะ ขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่ (ข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 131 และ 132)

(3) วาระที่สาม ชั้นลงมติ

เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว สภาผู้แทนราษฎร จะลงมติในวาระที่สาม ว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติโดยไม่มีการอภิปราย ซึ่งการลงมติในขั้นนี้ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 133)

(3.1) กรณีที่สภาลงมติไม่เห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 134)

(3.2) กรณีที่สภามีมติเห็นชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการเสนอ ร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภาต่อไป (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 136)

3.5.4 การพิจารณาของวุฒิสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาจะกระทำ เป็น 3 วาระเช่นเดียวกับการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร แต่จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ตามกำหนดเวลา โดยหากวุฒิสภาพิจารณาไม่เสร็จทันตามกำหนดเวลา ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 136) ดังนี้

- ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติทั่วไปต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน
- ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน

ทั้งนี้ การพิจารณาของวุฒิสภาจะเป็นการลงมติว่า เห็นด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่ โดยอาจลงมติได้ 3 กรณี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137) ดังนี้

(1) เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 (1))

(2) ไม่เห็นชอบด้วย ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 (2))

(3) แก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(3.1) ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว

(3.2) ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 (3))

- ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว

- ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ไม่ว่าจะอีกสภาหนึ่งจะได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วหรือไม่ ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน

เมื่อวุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรหรือให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ (ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 133)

ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรจะยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ขึ้นพิจารณาใหม่ได้เมื่อพ้น 180 วัน (กรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติทั่วไป) หรือ 10 วัน (กรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน) นับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร หรือวันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย โดยถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างที่ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณา ด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 138)

3.5.5 การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติก่อนประกาศใช้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติกลไกในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติก่อนประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายไว้ว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติใดได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา 81

(1) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา รวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่า

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(2) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 148)

ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 145 และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 136 จึงได้กำหนดช่วงเวลาหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรชะลอไว้ 3 วัน ก่อนส่งไปยังนายกรัฐมนตรี และกำหนดช่วงเวลาให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ 5 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

3.5.6 การเสนอร่างกฎหมายให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ

ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และพ้นกำหนดเวลา 5 วันที่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน 20 วันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 81 วรรคสอง)

3.5.7 การดำเนินการกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยหรือเมื่อพ้น 90 วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา

รัฐสภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายใน 30 วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 146)

บทที่ 4

การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาแนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบของข้อมูลด้านกฎหมาย ที่รายงานฉบับนี้มุ่งประสงค์จะศึกษา หน่วยงานผู้จัดทำหรือครอบครองข้อมูล รวมถึง วิธีการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมาย

4.1.1 หลักการเผยแพร่กฎหมายและวิธีการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย

ด้วยเหตุที่ความไม่รู้กฎหมาย ไม่สามารถจะยกขึ้นกล่าวอ้างเป็นข้อแก้ตัว เพื่อจะไม่ต้องรับโทษได้ บุคคลจึงย่อมมีสิทธิที่จะทราบว่า มีกฎหมายใดบ้างที่ใช้บังคับกับตนเอง ด้วยการมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายที่ออกโดยรัฐ ดังนั้น เมื่อรัฐออกกฎหมายใดโดยเฉพาะกฎหมายลายลักษณ์อักษร รัฐก็มีหน้าที่ในการทำให้กฎหมายนั้นเป็นที่รับรู้แก่ประชาชน โดยการเผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ ซึ่งการเผยแพร่กฎหมายนี้มีมาตั้งแต่ในอดีต เช่น การเผยแพร่กฎหมายในสมัยโรมัน (publicatio legis) ซึ่งในสมัยนั้นโดยทั่วไปมิได้มีสภาพบังคับว่ารัฐจะต้องเผยแพร่กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยสภาประชาชน (comitia) แก่ประชาชน แต่เป็นแนวปฏิบัติว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (magistrate) ผู้เสนอร่างกฎหมายอาจเผยแพร่ร่างกฎหมายนั้นได้โดยปิดไว้ ณ จตุรัสหรือกำแพงวิหาร หรือคำแนะนำหรือกฎหมายจากสภาสูง (senatus consulta) จะใช้บังคับได้ต่อเมื่อนำไปเก็บไว้ ณ คลังของรัฐ (aerarium) โดยมีได้ถูกบังคับให้เปิดเผยต่อสาธารณะ แต่ก็มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบางฉบับซึ่งมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการเผยแพร่กฎหมายนั้นต่อสาธารณะ หรือกรณีสนธิสัญญาจะถูกสลักบนแผ่นสำริดซึ่งแผ่นหนึ่งจะปิดอยู่ที่อาคารของรัฐในกรุงโรม และตัวบทกฎหมายของจักรวรรดิ ซึ่งมีผลบังคับทั้งจักรวรรดิหรือกว้างกว่านั้นอันได้แก่คำสั่งและคำตัดสินคดีความของจักรพรรดิที่สำคัญจะถูกส่งไปที่ข้าหลวงประจำจังหวัดซึ่งจะดำเนินการเผยแพร่ในเมืองต่อไป

หลักการเผยแพร่กฎหมายนี้ ยืนยันโดยโทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) ซึ่งกล่าวว่า การปกครองโดยถ้อยคำ (กฎหมาย) จำเป็นที่จะต้องทำให้ถ้อยคำเหล่านั้นเป็นที่รับรู้โดยชัดเจน มิเช่นนั้น ก็จะไม่ถือว่าเป็นกฎหมายมิได้ เพราะด้วยลักษณะของกฎหมาย การเผยแพร่ที่ชัดเจนและเพียงพอจะทำให้บุคคลยกข้อแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายมิได้

แนวคิดทางกฎหมายดังกล่าวทำให้หลักการเผยแพร่กฎหมายซึ่งรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายเป็นที่ยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะหลักนิติรัฐซึ่งมีแนวคิดสำคัญว่า กฎหมาย กฎเกณฑ์ มาตรฐาน และหลักการเดียวกัน จะต้องใช้บังคับกับประชาชนและรัฐอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับระบบกฎหมายต้องมีความมั่นคงและแน่นอน (predictability) ความเชื่อถือได้และความโปร่งใส (accountability) ซึ่งรวมถึงการจัดให้มีการเข้าถึงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอันเป็นหลักสำคัญที่ทำให้เกิดธรรมาภิบาล ประกอบกับหลักความโปร่งใสซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นต้องเผยแพร่สู่สาธารณะว่า ต้องมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

- ประการแรก ข้อมูลต้องมีความชัดเจน และ
- ประการที่สอง ข้อมูลนั้นต้องเข้าถึงได้โดยสะดวก

การขาดข้อมูลกฎหมายทำให้ประชาชนไม่อาจรู้สิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้มีข้อมูลดังกล่าว โดยการจัดให้มีข้อมูลกฎหมายนั้นต้องมีคุณภาพ มีความเป็นศาสตร์ เป็นภาวะวิสัย เชื่อถือได้ มีความเฉพาะเจาะจง สมบูรณ์เพียงพอ มีความเชื่อมโยง เรียบเรียง เหมาะสมถูกต้อง และกระชับ

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตและการเก็บข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นแนวปฏิบัติในการจัดให้มีข้อมูลกฎหมายอย่างเสรี (free access to legal information) ลักษณะระบบกลาง (one-stop legal information) ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของภาครัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากช่องทางดังกล่าวมีข้อดี 3 ประการ คือ

- เป็นวิธีการลงทุนที่คุ้มค่าลดภาระได้ทั้งรัฐและประชาชนผู้ใช้งาน แต่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ในวงกว้าง
- เป็นช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้ตลอด 24 ชั่วโมง
- เป็นช่องทางที่สามารถตรวจสอบหลักฐานย้อนหลังได้

อันเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมหลักความโปร่งใสและหลักนิติรัฐอย่างมาก โดยความสำคัญของการจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในประเทศที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมาก

ทั้งนี้ จากตัวอย่างการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายในต่างประเทศ ซึ่งคณะผู้ศึกษาได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 ของรายงาน จำนวน 6 ประเทศ นั้น ล้วนมีการจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายในลักษณะระบบกลาง โดยแต่ละประเทศ ได้จัดทำระบบกฎหมายกลางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของประเทศตน เช่น ในประเทศที่มีรูปแบบของรัฐเป็นสหพันธรัฐ ซึ่งแต่ละมลรัฐมีอำนาจในการตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับในมลรัฐของตนเอง ก็จำเป็นที่จะต้องรวบรวมกฎหมายทั้งในระดับรัฐบาลกลางและระดับมลรัฐอยู่ในระบบกฎหมายกลางของรัฐด้วย เป็นต้น ระบบข้อมูลกฎหมายกลางของแต่ละประเทศจึงก็มีจุดอ่อนและจุดแข็งที่แตกต่างกัน อันสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

(1) สหรัฐอเมริกา

เว็บไซต์ทางการ : Govinfo

จุดแข็ง :

- รวบรวมข้อมูลกฎหมายจาก 3 องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ของรัฐบาลกลางสหรัฐฯ อาทิ ร่างกฎหมายของสภาองเกรส กฎหมายมหาชนและเอกชน ประมวลกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ข้อมูลกฎหมายระหว่างประเทศ บันทึกทางปกครอง และคำวินิจฉัยที่คัดเลือกรวมจากศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้น และศาลล้มละลาย เป็นต้น

- เว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐที่มีข้อมูลกฎหมายของประเทศครบถ้วนที่สุด

จุดอ่อน :

- ไม่ได้เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของศาลฎีกาสหรัฐอเมริกา

- ไม่ได้เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ระบบกลางของแต่ละมลรัฐและเว็บไซต์ของรัฐบาล

ท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : Cornell LII ประกอบด้วยข้อมูลกฎหมายของสหรัฐฯ และลิงค์เชื่อมโยงกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ

(2) สหราชอาณาจักร

เว็บไซต์ทางการ : Legislation.gov.uk

จุดแข็ง :

- เชื่อมโยงภายในไปยังฐานข้อมูลตัวบทกฎหมายของสกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ

- เชื่อมโยงภายนอกไปยังร่างกฎหมายของรัฐสภาสกอตแลนด์ และเอกสารอื่นๆ ของรัฐสภา ตัวบทกฎหมายของรัฐสภาเวลส์ และร่างกฎหมายและกฎหมายลายลักษณ์อักษรของรัฐสภาไอร์แลนด์เหนือ

จุดอ่อน :

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังคำพิพากษาของศาล

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังกฎเกณฑ์ท้องถิ่นของสภาท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : BAILII ซึ่งสามารถอ้างอิงคำพิพากษาของศาลบางส่วนได้

(3) ไอร์แลนด์

เว็บไซต์ทางการ: Electronic Irish Statute Book (eISB)

จุดแข็ง :

- เป็นเวอร์ชันภาษาอังกฤษของตัวบทกฎหมายไอร์แลนด์ (Achtanna an Oireachtais)

- เชื่อมโยงภายนอกไปยังร่างกฎหมาย เอกสารเกี่ยวกับการนิติบัญญัติอื่นๆ ตัวบทกฎหมายปัจจุบันบางฉบับของเว็บไซต์รัฐสภาไอร์แลนด์ (Houses of the Oireachtas) และเว็บไซต์ EUR-Lex ซึ่งเป็นเว็บไซต์กฎหมายสหภาพยุโรป

จุดอ่อน :

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ Courts of Service ประกอบด้วยคำพิพากษาของศาลต่างๆ เช่น ศาลฎีกา ศาลสูง ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ เป็นต้น

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังเว็บไซต์กฎหมายของหน่วยงานราชการ ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : BAILII ซึ่งมีข้อมูลกฎหมายไอร์แลนด์อย่างไม่เป็นทางการจำนวนมาก ได้แก่ กฎหมายจากคำพิพากษาไอร์แลนด์ ตัวบทกฎหมายไอร์แลนด์ และข้อมูลสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น เอกสารและรายงานของคณะกรรมการปฏิรูป กฎหมายไอร์แลนด์ ตลอดจนสนธิสัญญา

(4) แคนาดา

เว็บไซต์ทางการ: Justice Laws Website

จุดแข็ง :

- เป็นเวอร์ชันภาษาอังกฤษของตัวบทกฎหมายแคนาดา

- ลิงค์เชื่อมโยงภายนอกไปยังเว็บไซต์ของกระทรวงยุติธรรม อัยการ ศาล ตุลาการทั้ง 13 เขตอำนาจ

- เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์กฎหมายและกฎเกณฑ์ตามหน่วยงาน (Laws and Regulations by Department or Agency) สนธิสัญญาระหว่างประเทศ และสนธิสัญญากับชาวพื้นเมือง

จุดอ่อน :

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐบาลท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : . Canadian Legal Information Institute (CanLII)

(5) ออสเตรเลีย

เว็บไซต์ทางการ: Federal Register of Legislation

จุดแข็ง :

- เป็นเว็บไซต์ตัวบทกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยพระราชบัญญัติร่างกฎหมาย เอกสารเกี่ยวกับกฎหมาย ตัวบทกฎหมายของเกาะนอร์ฟอล์ก (Norfolk Island) เป็นต้น

จุดอ่อน :

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของศาลยุติธรรมทั้ง 4 ศาล ซึ่งได้แก่ ศาลฎีกา ศาลรัฐบาลกลาง ศาลครอบครัว และศาลอุทธรณ์

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของมลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : Australasian Legal Information Institute (AustLII)

(6) นิวซีแลนด์

เว็บไซต์ทางการ: Federal Register of Legislation

จุดแข็ง :

- มีข้อมูลพระราชบัญญัติ ร่างกฎหมาย และเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายอื่นๆ เป็นต้น
- มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์กระทรวงยุติธรรม คือ Judicial Decisions Online

จุดอ่อน :

- ไม่มีลิงค์เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายของรัฐในส่วนภูมิภาค และรัฐบาล

ท้องถิ่น

เว็บไซต์ทางเลือก : . New Zealand Legal Information Institute (NZLII)

4.1.2 การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศไทย

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 77 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐ ในการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ใน (๓) บัญญัติให้ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้ง่าย จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดของระบบฐานข้อมูลกฎหมาย รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 โดยมีสาระสำคัญอยู่ในมาตรา 11 คือ การจัดให้มีระบบกลาง ซึ่งหมายถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน โดยให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบในการจัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
- (๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา
- (๓) รับจัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (๑)
- (๔) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น
- (๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย
- (๖) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด
- (๗) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะของระบบกลาง เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางด้านกฎหมายของประเทศ เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ แล้ว ได้แก่ เว็บไซต์ Law.go.th

ข้อมูลกฎหมายที่จะต้องเผยแพร่ในระบบกลาง เป็นไปตาม มาตรา 36 ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ได้แก่

(๑) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ซึ่งหมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดด้วย

(๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน

(๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้

(๔) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งมาตรา 36 วรรคสาม กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่

จึงอาจถือได้ว่า ก่อนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายของประเทศไทย ใช้ระบบแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายโดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นแหล่งกำเนิดของข้อมูลด้านกฎหมายแต่ละหน่วย เช่น หน่วยงานของรัฐผู้ร่างกฎหมาย รัฐสภา และศาล จะดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายที่อยู่ในความครอบครองของตนเองเป็นหลัก แต่ก็มิได้ปิดกั้นเว็บไซต์ทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย เช่น เว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายที่จัดทำโดยเอกชน หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ เพื่อกระจายแหล่งข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานแต่ละประเภทได้อย่างหลากหลาย

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมถึงพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบก็ได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลกฎหมาย ในรูปแบบ ระบบกลาง ซึ่งเป็นระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชนขึ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยระบบกลางดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเผยแพร่กฎหมายซึ่งมีผลใช้บังคับในปัจจุบัน และยังเปิดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่กระบวนการร่างกฎหมายของฝ่ายบริหาร รวมทั้ง เผยแพร่หนังสือเวียน คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย หรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาประเภทของข้อมูลที่กำหนดให้เผยแพร่ในระบบกลางดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลกฎหมายในที่เกิดจากกระบวนการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น ในขั้นตอนการยกร่าง การรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการยกร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ ตัวอย่างกฎหมาย รวมถึง กฎหมายลำดับรองที่กำหนดรายละเอียดหรือขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจน แนวทางการตีความหรือแนวปฏิบัติของฝ่ายบริหาร และคำพิพากษาของศาลที่บังคับใช้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายในวินิจฉัย แต่ในส่วน of ข้อมูลกฎหมายที่เกิดจากกระบวนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การเสนอร่างกฎหมายโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การพิจารณาร่างกฎหมายในชั้นสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการการ จนร่างกฎหมายได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการตีความกฎหมายให้ถูกต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ กลับยังมีได้ถูกกำหนดให้เป็นข้อมูลที่จะต้องเผยแพร่ในระบบกลางดังกล่าว

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลเหล่านี้ จึงควรมีการจัดการข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมาตรฐานในระดับเดียวกันกับระบบกลางของฝ่ายบริหารดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย จะได้สามารถสืบค้นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้โดยง่าย เพื่อจะสามารถปรับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง และรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์กลางด้านกฎหมายของฝ่ายบริหาร (เว็บไซต์ Law.go.th) ในอนาคตต่อไป

4.2 ข้อมูลด้านกฎหมายซึ่งอยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

4.2.1 ความหมายของคำว่า “ข้อมูลด้านกฎหมาย”

โดยทั่วไปแล้ว ข้อมูลด้านกฎหมายนั้น หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลักของกฎหมายอันได้แก่ ตั๋วบทกฎหมาย หลักกฎหมาย จากคำพิพากษาของศาล และสนธิสัญญา และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลรอง อาทิ รายงานการจัดทำ ร่างกฎหมายและการปฏิรูปกฎหมาย มติที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมาย ตลอดจน เอกสารด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการพิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อมูลกฎหมาย ที่ควรแจ้งแก่ประชาชน หรือเผยแพร่ให้ประชาชนได้มีโอกาสทำความเข้าใจกับกฎหมายและกฎ ที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม โดยที่เอกสารวิชาการฉบับนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะข้อมูลด้านกฎหมาย เกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติ ดังนั้น ข้อมูลด้านกฎหมายในเอกสารฉบับนี้จึงหมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ ตั้งแต่กระบวนการยกร่างกฎหมายจนถึงการประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษา

4.2.2 ข้อมูลด้านกฎหมายและหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูลในแต่ละขั้นตอน ของกระบวนการนิติบัญญัติ

เมื่อพิจารณาจากกระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แล้วจะเห็นได้ว่า ข้อมูลด้านกฎหมายอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลด้านกฎหมายก่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และข้อมูลด้านกฎหมายระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และข้อมูลด้านกฎหมายภายหลังการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

1) ข้อมูลด้านกฎหมายก่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับนั้น ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับจะเข้าสู่การพิจารณาของสภา จะต้องผ่านกระบวนการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด อันได้แก่ การตรวจสอบสิทธิในการเสนอกฎหมายของผู้เสนอ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติพร้อมทั้งเอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติอันได้แก่ หลักการ และเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการบรรจุร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งข้อมูลในการดำเนินการดังกล่าวเป็นข้อมูลด้านกฎหมายที่สำคัญทั้งในแง่ของการศึกษาที่มาพร้อมทั้งหลักการและเหตุผลในการร่างกฎหมาย และในแง่ของการตรวจสอบและติดตามการตรากฎหมายแต่ละฉบับ

ในส่วนของข้อมูลด้านกฎหมายก่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น มีหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูลตามขั้นตอนของการเสนอกฎหมาย ดังนี้

(1) ข้อมูลผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สำหรับข้อมูลผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น แม้ว่าตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติมี 3 ประเภท ได้แก่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้มีสิทธิแต่ละประเภทเสนอจะต้องเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน ในขั้นตอนนี้ ข้อมูลผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับจึงอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยในกรณีของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ครอบครองข้อมูล คือ สำนักบริหารงานกลาง และในกรณีของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ผู้ครอบครองข้อมูล คือ สำนักการประชุม ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(2) ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติพร้อมหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ในส่วน of ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติพร้อมหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในขั้นตอนก่อนการพิจารณานั้น เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติซึ่งจะต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรอการพิจารณาอันเป็นภารกิจหลักของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลดังกล่าวจึงอยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานภายในที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(3) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

สำหรับสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติในขั้นตอนก่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติซึ่งจะต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรอการพิจารณาเช่นเดียวกับข้อมูลร่างพระราชบัญญัติพร้อมหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

อย่างไรก็ตาม หากเป็นข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติซึ่งเป็นข้อมูลที่ยังมิได้มีการสรุปผลนั้น ผู้ครอบครองข้อมูลดังกล่าวแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี กล่าวคือ หากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติจะอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐผู้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ แต่หากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ข้อมูลการรับฟัง

ความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ จะอยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2) ข้อมูลด้านกฎหมายระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ โดยทั่วไปแล้วจะมีการพิจารณาโดยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาโดยแต่ละสภามีขั้นตอนการพิจารณาแบ่งออกเป็น 3 วาระ ได้แก่ วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ วาระที่สอง การพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ และวาระที่สาม ชั้นลงมติ ข้อมูลด้านกฎหมายที่ปรากฏในขั้นตอนของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นข้อมูลด้านกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นข้อมูลที่แสดงถึงเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายแต่ละฉบับและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแต่ละมาตราซึ่งมีความสำคัญในการใช้และการตีความกฎหมายภายหลังที่กฎหมายประกาศใช้บังคับแล้ว

ในส่วนของข้อมูลด้านกฎหมายระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น มีหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูลตามขั้นตอนของการเสนอกฎหมาย ดังนี้

(1) การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 3 วาระ มีข้อมูลด้านกฎหมายและผู้ครอบครองข้อมูลดังกล่าว ดังนี้

- วาระที่ 1 ชั้นรับหลักการ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งนั้น มีข้อมูลด้านกฎหมายที่สำคัญในกระบวนการพิจารณา ได้แก่ ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติพร้อมเอกสารแนบตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภา ข้อมูลเอกสารประกอบการพิจารณาซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักวิชาการ อันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และข้อมูลบันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และข้อมูลรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักการรายงานการประชุมและขงเลขอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการจัดรายงานการประชุม

- วาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการนั้น เป็นการพิจารณาหลักการและเหตุผล และเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตรา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงเจตนารมณ์ในการร่างบทบัญญัติแต่ละมาตราซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้และการตีความกฎหมายอย่างยิ่ง โดยข้อมูลดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในบันทึกการประชุมและรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ

คณะกรรมการการชุดดังกล่าวจึงเป็นผู้ครอบครองข้อมูลบันทึกการประชุมและข้อมูลรายงานการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการ

ส่วนในขั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ 3 ซึ่งพิจารณา โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรนั้น มีข้อมูลด้านกฎหมายที่สำคัญในกระบวนการพิจารณา ได้แก่ บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) รายงานการประชุม ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักกรายงานการประชุมและชวเลขอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการจดยางานการประชุม ส่วนข้อมูลร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรนั้นอยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภาและส่งร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบให้แก่วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

นอกจากนี้ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบางกรณี อาจมีการให้ข้อสังเกตของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีหน้าที่ส่งข้อสังเกตในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรี สำนักการประชุมจึงเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข้อสังเกตของคณะกรรมการ

(2) การพิจารณาของวุฒิสภา

ในการพิจารณาของวุฒิสภาทั้ง 3 วาระ มีข้อมูลด้านกฎหมายและ ผู้ครอบครองข้อมูลดังกล่าว ดังนี้

- วาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาในวาระที่หนึ่งนั้น มีข้อมูลด้านกฎหมายที่สำคัญในกระบวนการพิจารณา ได้แก่ ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติพร้อมเอกสารแนบตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภา ข้อมูลเอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักกฎหมายอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่มีหน้าที่ในการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลบันทึกการประชุมวุฒิสภา ข้อมูลผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และข้อมูลรายงานการประชุมวุฒิสภา ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักกรายงานการประชุมและชวเลขอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่มีหน้าที่ในการจดยางานการประชุม

- วาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของวุฒิสภา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการนั้น เป็นการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาเป็นรายมาตรา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงเจตนารมณ์ในการร่างบทบัญญัติแต่ละมาตราซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้และการตีความ

กฎหมายอย่างยิ่งเช่นกัน โดยข้อมูลดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในบันทึกการประชุมและรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการธิการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ คณะกรรมการธิการชุดดังกล่าวจึงเป็นผู้ครอบครองข้อมูลบันทึกการประชุมและข้อมูลรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการ

ส่วนในชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ 3 ซึ่งพิจารณาโดยที่ประชุมวุฒิสภานั้น มีข้อมูลด้านกฎหมายที่สำคัญในกระบวนการพิจารณา ได้แก่ บันทึกการประชุมวุฒิสภา ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) รายงานการประชุม ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักกรรมการประชุมและเลขานุการเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่มีหน้าที่ในการจัดรายงานการประชุม ส่วนข้อมูลร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภานั้น อยู่ในความครอบครองของสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภาและส่งร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบให้แก่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบางกรณี อาจมีการให้ข้อสังเกตของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งสำนักการประชุมอันเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้มีหน้าที่ส่งข้อสังเกตในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรี สำนักการประชุมจึงเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข้อสังเกตของคณะกรรมการ

3) ข้อมูลด้านกฎหมายภายหลังการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

จากกระบวนการตราพระราชบัญญัติจะเห็นได้ว่า ภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วและไม่มีผู้เสนอความเห็นภายในระยะเวลาที่กำหนดว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ ซึ่งข้อมูลด้านกฎหมายในชั้นตอนนี้เป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงความสมบูรณ์ของกฎหมายในการใช้บังคับ

ในส่วนของข้อมูลด้านกฎหมายภายหลังการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น มีหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูลตามขั้นตอนของการเสนอกฎหมาย ดังนี้

(1) ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติฉบับสมบูรณ์

ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติฉบับสมบูรณ์นั้น เป็นข้อมูลร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วและไม่มีผู้เสนอความเห็นภายในระยะเวลาที่กำหนดว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีหน้าที่ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี ผู้ครอบครองข้อมูลร่างพระราชบัญญัติฉบับสมบูรณ์จึงเป็นกลุ่มงาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบงานของประธานสภาผู้แทนราษฎร

(2) ข้อมูลพระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เนื่องจากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีหน้าที่นำร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการนำพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมาประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่นำพระราชบัญญัติมาประกาศในราชกิจจานุเบกษาจึงเป็นผู้ครอบครองข้อมูลพระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อมูลด้านกฎหมายและหน่วยงานซึ่งครอบครองข้อมูล
ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนิติบัญญัติ

ขั้นตอน	ข้อมูล	ผู้ครอบครอง
ก่อนการพิจารณา	ข้อมูลผู้เสนอร่าง	สำนักบริหารงานกลาง (กรณี ค.ร.ม./ ส.ส. เป็นผู้เสนอ)
ร่าง พ.ร.บ.	ร่าง พ.ร.บ. พร้อมหลักการและเหตุผล	สำนักการประชุม
	สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	สำนักการประชุม
		กรณีข้อมูลที่ยังไม่ได้มีการสรุป
		พ.ร.บ. ที่เสนอโดย ค.ร.ม. อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานผู้จัดทำ
		พ.ร.บ. ที่เสนอโดย ส.ส. สนง.เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ครอบครอง
ระหว่างการพิจารณา	การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร	
พิจารณา ร่าง พ.ร.บ.	วาระที่ 1	
	- ข้อมูลร่าง พ.ร.บ.	สำนักการประชุม
	- เอกสารประกอบการพิจารณา	สำนักวิชาการ
	- รายงานการประชุม	สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข
	วาระที่ 2 ชั้นคณะกรรมการธิการ	
	- บันทึกการประชุม รายงานการพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.	คณะกรรมการธิการ
	วาระที่ 2 ชั้นการพิจารณาตามลำดับมาตรา และวาระที่ 3	
	- บันทึกการประชุม ผลการลงมติ รายงานการประชุม	สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข

ขั้นตอน	ข้อมูล	ผู้ครอบครอง
	- ร่าง พ.ร.บ. ที่ได้รับความเห็นชอบ	สำนักงานประชุม
	- ข้อเสนอ	สำนักงานประชุม
	การพิจารณาของวุฒิสภา วาระที่ 1	
	- ข้อมูลร่าง พ.ร.บ.	สำนักงานประชุม (วุฒิสภา)
	- เอกสารประกอบการพิจารณา	สำนักกฎหมาย (วุฒิสภา)
	- บันทึกการประชุม ผลการลงมติ	สำนักรายงานการประชุมและชวเลข (วุฒิสภา)
	รายงานการประชุม	
	วาระที่ 2 ชั้นกรรมาธิการ	
	- บันทึกการประชุม รายงานการ	คณะกรรมาธิการ (วุฒิสภา)
	พิจารณาร่าง พ.ร.บ.	
	วาระที่ 2 ชั้นการพิจารณาตามลำดับ	
	มาตรา และวาระที่ 3	
	- บันทึกการประชุม ผลการลงมติ	สำนักรายงานการประชุมและชวเลข (วุฒิสภา)
	รายงานการประชุม	
	- ร่าง พ.ร.บ. ที่ได้รับความเห็นชอบ	สำนักงานประชุม (วุฒิสภา)
	- ข้อเสนอ	สำนักงานประชุม (วุฒิสภา)
หลังการ	- ร่าง พ.ร.บ. ฉบับสมบูรณ์	กลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎร
พิจารณา	- พ.ร.บ. ที่ประกาศในราชกิจจานุ	สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ร่าง พ.ร.บ.	นุเบกษา	

4.3 วิธีการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา 81 บัญญัติให้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา โดยมีกระบวนการพิจารณาที่เริ่มจากสภาผู้แทนราษฎร ไปสู่การพิจารณาของวุฒิสภาตามลำดับ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดรัฐสภา มีหน้าที่สนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นหน่วยงานหลักผู้ครอบครองข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ตั้งแต่ขั้นตอนที่ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้ยื่นร่างพระราชบัญญัติต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งร่างพระราชบัญญัติได้ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ก่อนจะส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงถือเป็นหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นของสภาผู้แทนราษฎร

ให้แก่ประชาชนผู้ขอข้อมูลภายในเวลาอันสมควร ตามมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงดำเนินการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ในหลายช่องทาง เช่น การขอข้อมูลจากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ การมาค้นคว้าข้อมูลที่ห้องสมุดของรัฐสภา รวมถึง การสืบค้นด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวิธีการ ดังนี้

4.3.1 การขอข้อมูลจากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดให้มีกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักบริหารงานกลาง เป็นหน่วยงานหลักซึ่งรับผิดชอบงานด้านการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมถึงข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย ให้แก่ประชาชนผู้มายื่นคำขอข้อมูล โดยเปิดช่องทางการยื่นคำขอไว้ 4 ช่องทาง ได้แก่

- (1) การมาติดต่อขอข้อมูลด้วยตนเอง ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อาคารรัฐสภา
- (2) การติดต่อขอข้อมูลโดยการส่งหนังสือขอข้อมูลมาทางไปรษณีย์
- (3) การติดต่อขอข้อมูลโดยการส่งหนังสือขอข้อมูลมาทางโทรสาร
- (4) การติดต่อขอข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/main.php?filename=gennews_home

เมื่อได้รับคำขอของประชาชนซึ่งระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควรแล้ว กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการก็ต้องวิเคราะห์ว่า ข้อมูลดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของสำนักหรือกลุ่มงานใดภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แล้วจึง ประสานงานเพื่อขอข้อมูลจากผู้จัดทำหรือครอบครองข้อมูลนั้น ๆ โดยตรง เช่น สำนักการประชุม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ครอบครองร่างพระราชบัญญัติก่อนบรรจุเข้าระเบียบวาระการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือสำนักกรรมาธิการการประชุมและชวเลข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดทำรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติอย่างละเอียด ตั้งแต่ในขั้นตอนการพิจารณาว่าจะรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ไปจนถึงขั้นตอนการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และการให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติทั้งฉบับ ตลอดจน กลุ่มงานต่าง ๆ ในสำนักกรรมาธิการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ซึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับคำขอแปรญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการจัดทำบันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการ ขณะมีการพิจารณาว่าจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติตามคำขอแปรญัตติหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

หลังจากที่สำนักหรือกลุ่มงานใดภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดส่งข้อมูลมาให้แล้ว กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการก็จะดำเนินการจัดส่งให้แก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารตามช่องทางหรือวิธีการที่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารประสงค์ต่อไป

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการในปี 2562 ที่ผ่านมา กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการได้รวบรวมสถิติเกี่ยวกับการขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมถึง การจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการ สรุปได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นกลุ่มที่มาขอรับบริการด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.98 รองลงมา ได้แก่ บุคคลทั่วไปร้อยละ 16.88 และบุคคลในวงงานรัฐสภาร้อยละ 13.99 โดยผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 36 ถึง 45 ปี โดยประเภทของข้อมูลที่ยื่นขอรับซึ่งเป็นข้อมูลด้านกฎหมาย ได้แก่ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร รายงานการประชุมและบันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการนิติบัญญัติและวิสามัญ รวมถึง เทปบันทึกภาพและเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และทางการติดต่อซึ่งผู้ขอข้อมูลส่วนใหญ่นิยมใช้ คือ การติดต่อขอข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.77 โดยมีข้อเสนอแนะที่ได้รับมาจากผู้ใช้บริการคือ ไม่รู้สถานที่ตั้งของสำนักงาน สถานที่จอดรถไม่สะดวก และผู้ให้บริการไม่รู้วิธีการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์ และข้อมูลที่ปรากฏในเว็บไซต์ไม่ครบถ้วน เป็นต้น

4.3.2 การค้นคว้าที่หอสมุดของรัฐสภา

ปัจจุบันหอสมุดของรัฐสภา มีสถานที่ทำการอยู่ที่ชั้น 9 ของอาคารรัฐสภา เปิดให้บริการแก่บุคคลในวงงานรัฐสภาและประชาชนทั่วไป ในวันเวลาราชการ และในวันเวลาที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภา โดยมีทรัพยากรที่ให้บริการ ได้แก่ หนังสือ วารสาร ผลงานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง รวมถึง เอกสารในกระบวนการนิติบัญญัติ เช่น ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งบุคลากรของสำนักวิชาการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลด้านวิชาการประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระเบียบวาระต่าง ๆ ของการประชุมสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญจัดทำและเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น โดยผู้ขอใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลทรัพยากรของหอสมุดรัฐสภาได้จากเว็บไซต์ <https://library.parliament.go.th/th> แล้วจึงมาค้นหาตัวเลขได้ที่หอสมุดรัฐสภา โดยสมาชิกของหอสมุดซึ่งเป็นบุคคลในวงงานรัฐสภาสามารถจะยืมทรัพยากรออกมาได้ครั้งละ 5 เล่ม เป็นเวลา 7 วัน แต่ในส่วนของบุคคลทั่วไปยังไม่สามารถยืมทรัพยากรของหอสมุดออกมาได้ ทำได้เพียงสืบค้นและใช้บริการในห้องสมุดเท่านั้น

4.3.3 การสืบค้นด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

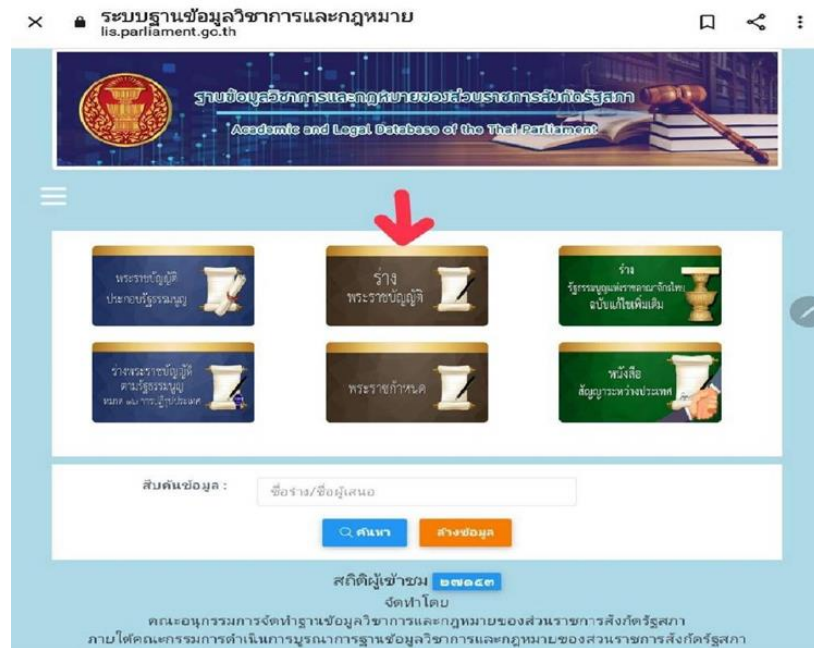
ในอดีตที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนิติบัญญัติ จะจัดทำและนำเสนองานในรูปแบบของเอกสารไปตามลำดับวาระการพิจารณา จนเมื่อร่างพระราชบัญญัติเสร็จสิ้นกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว จึงจะมีการนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนให้กลุ่มงานพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ สำนักวิชาการ จัดเก็บ

เป็นหลักฐานในรูปแบบของเอกสารเป็นหลัก ส่วนการเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ถือเป็นช่องทางเพิ่มเติม ซึ่งแต่ละสำนักหรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการหรือไม่ก็ได้ในแพลตฟอร์ม (platform) ของสำนักนั้น ๆ เอง ตัวอย่างเช่น ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง ๆ สำนักการประชุม จะเป็นผู้นำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมและเอกสารแนบ อันได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบ ให้บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระ บนเว็บไซต์ของรัฐสภาในส่วนที่สำนักการประชุมดูแล ส่วนสำนักวิชาการ ก็ จะนำเข้าข้อมูลเอกสารประกอบการพิจารณา ซึ่งเป็นข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนั้น ในหน้าเว็บไซต์ส่วนที่สำนักวิชาการรับผิดชอบ หรือบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ก็จะถูกเผยแพร่ในหน้าเว็บไซต์ของสำนักกรรมการ โดยกลุ่ม งานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญคณะนั้นจะเป็นผู้นำเข้า ข้อมูลดังกล่าว ส่วนรายงานการประชุมทั้งของสภาผู้แทนราษฎรและของคณะกรรมการวิสามัญ ก็ จะถูกเผยแพร่ในเว็บไซต์ที่สำนักกรรมการประชุมและชาวเลขาธิบดีชอบ โดยแต่ละสำนักก็จะมี รูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ประสงค์จะสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลเบื้องต้น เช่น ชื่อร่าง พระราชบัญญัติที่ถูกต้องชัดเจน วันเวลาที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นได้รับการบรรจุเข้าสู่ระเบียบ วาระการประชุมในแต่ละขั้นของการพิจารณา ว่าเป็นการประชุมครั้งที่เท่าใด รวมถึง ชื่อกลุ่มงาน ภายในสำนักกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ เป็นต้น โดยสิ่งสำคัญที่สุดในการสืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย คือ ผู้สืบค้นจะต้องทราบขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระต่าง ๆ เป็นอย่างดี เพื่อที่จะ สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง หรือหากต้องการจะได้ข้อมูลการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติในทุกขั้นตอน ผู้สืบค้นก็ต้องสืบค้นข้อมูลในแต่ละขั้นตอนจากแต่ละส่วน ความรับผิดชอบของสำนักต่าง ๆ ในเว็บไซต์รัฐสภาไทย แล้วจึงค่อยนำข้อมูลที่ได้มาปะติดปะต่อกัน อีกครั้ง โดยที่ผู้สืบค้นก็ไม่อาจจะทราบได้ว่า ข้อมูลที่รวบรวมมาได้นั้น มีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือไม่

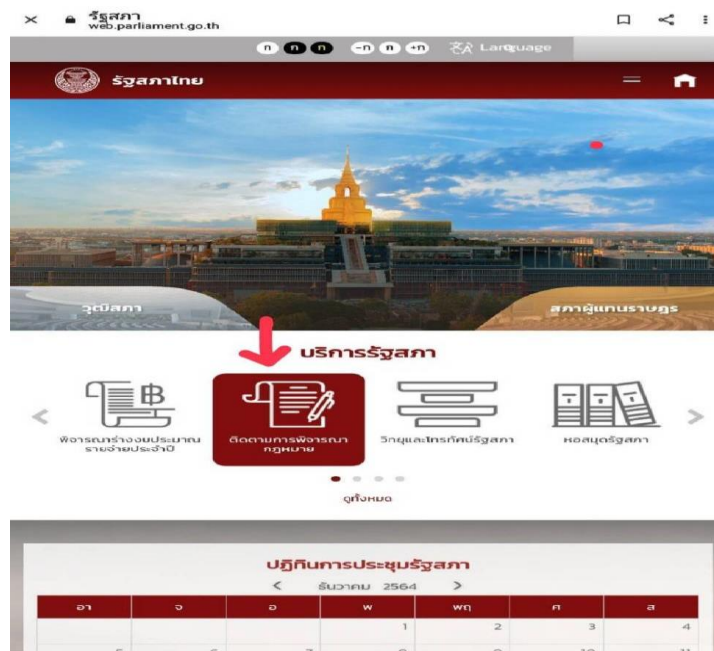
แต่ในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตระหนักถึงอิทธิพล ของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการ “ก้าวสู่การเป็น SMART Parliament ในปี 2022 โดยมีพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติในการเสริมสร้างกระบวนการนิติ บัญญัติให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล รวมถึง เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วม ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนด ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าว คือ ประชาชนมี ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการนิติบัญญัติ และมีตัวชี้วัด คือ ประชาชนเข้าใจข้อมูลด้านกระบวนการนิติ บัญญัติผ่านระบบดิจิทัลไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ซึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจในลักษณะดังกล่าว เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าจะสามารถดำเนินการได้ ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงให้ความสำคัญ กับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงาน

โดยเฉพาะงานด้านนิติบัญญัติ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้

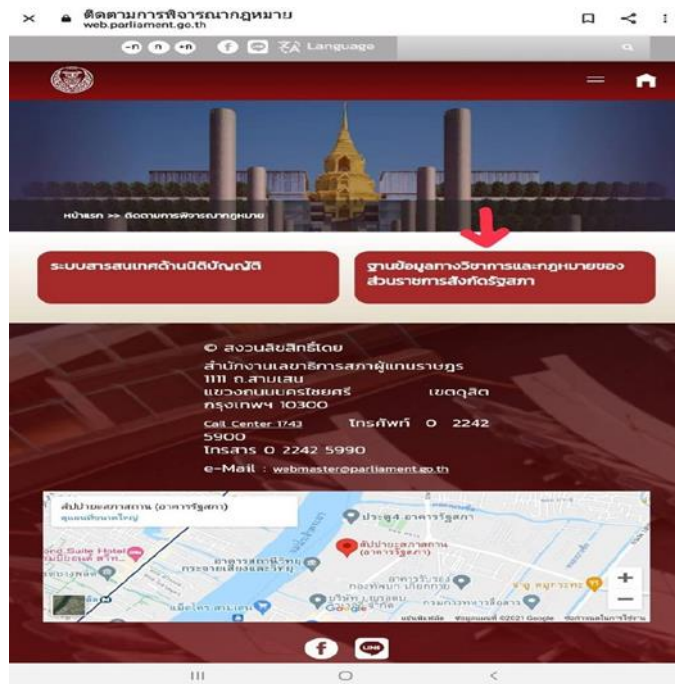
ในส่วนของการให้บริการข้อมูลด้านกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการปรับปรุงเว็บไซต์ของรัฐสภาไทยให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยได้นำเสนอบริการรัฐสภา ซึ่งรวมถึงการติดตามการพิจารณากฎหมายไว้ที่หน้าแรก ดังนี้

โดยผู้ประสงค์จะทราบข้อมูลด้านกฎหมาย ในการพิจารณาพระราชบัญญัติของรัฐสภา สามารถจะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

(1) เลือกไอคอน “ฐานข้อมูลทางวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา” และไอคอน “ร่างพระราชบัญญัติ” ตามลำดับ

(2) หน้าเว็บไซต์จะปรากฏตาราง “การพิจารณากฎหมาย/ร่างพระราชบัญญัติ” ซึ่งจะแสดงข้อมูลจำนวนเรื่องทั้งหมดที่ด้านบนขวาของตาราง และในแต่ละแถวของตารางจะแสดงข้อมูลจากด้านซ้ายไปขวา ดังต่อไปนี้

(2.1) ลำดับที่

(2.2) ชื่อกฎหมาย ซึ่งจะแสดงชื่อของร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเรียงลำดับจากปัจจุบันลงไปหาอดีต)

(2.3) สถานะปัจจุบันของร่างพระราชบัญญัติ ได้แก่

- รอการพิจารณาก่อนรับหลักการในวาระที่ 1 (สภาผู้แทนราษฎร)
 - อยู่ระหว่างแจ้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร่างฯ ที่เสนอเป็นร่างการเงิน ส.ส. สามารถคัดค้านร่างฯ ได้

- รอการพิจารณาในวาระที่ 1 (สภาผู้แทนราษฎร)
- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ (สภาผู้แทนราษฎร)
- อยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (วุฒิสภา)
- รอบรรจุเข้าระเบียบวาระเพื่อพิจารณาในวาระที่ 2 - 3 (วุฒิสภา)
- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ (วุฒิสภา)
- รอประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (2.4) กระบวนการพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่
  - ร่างวาระที่ 1 สภาผู้แทนราษฎร
  - ผลการพิจารณาวันที่ 1 สภาผู้แทนราษฎร
  - วาระที่ 2 สภาผู้แทนราษฎร (รายงานคณะกรรมการธิการ)
  - วาระที่ 3 สภาผู้แทนราษฎร (ร่างฯ ที่เห็นชอบ)
- (2.5) กระบวนการพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่
  - ร่างวาระที่ 1 วุฒิสภา
  - ผลการพิจารณาวันที่ 1 วุฒิสภา
  - วาระที่ 2 วุฒิสภา (รายงานคณะกรรมการธิการ)
  - วาระที่ 3 วุฒิสภา
- (2.6) สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา
- (2.7) ราชกิจจานุเบกษา
- (2.8) เอกสารวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (2.9) รายละเอียดทั้งหมด

การพิจารณากฎหมาย/พระราชบัญญัติ

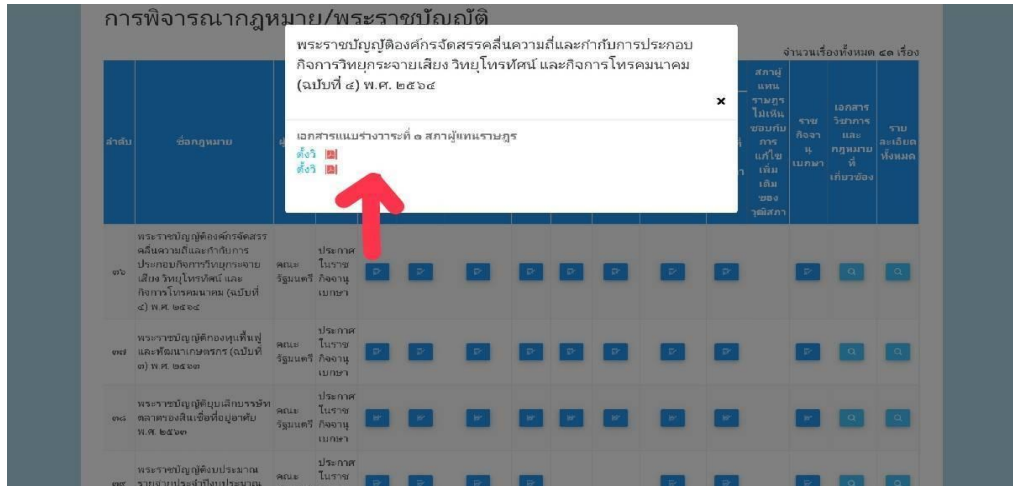
จำนวนเรื่องทั้งหมด ๔๓ เรื่อง

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	ผู้เสนอ	สภาและ ปัจจุบัน	สภาผู้แทนราษฎร			วุฒิสภา			สภาผู้ แทน ราษฎร ไม่เห็น ชอบ รับ การ แก้ไข เพิ่มเติม ของ วุฒิสภา	ราช กิจ จานุ เบกษา	เอกสาร วิชาการ และ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียด ทั้งหมด
				ร่าง วาระที่ ๑ สภา ผู้แทน ราษฎร	ผลการ พิจารณา วาระที่ ๑ สภาผู้ แทน ราษฎร	วาระที่ ๒ สภาผู้ แทน ราษฎร (รายงาน คณะ กรรมการ ธิการ)	ร่าง วาระที่ ๑ วุฒิสภา	ผลการ พิจารณา วาระที่ ๑ วุฒิสภา	วาระที่ ๒ วุฒิสภา (รายงาน คณะ กรรมการ ธิการ)				
๑	ร่างพระราชบัญญัติ ประกาศศรัทธาในศาสนา สงฆ์แห่งวัดและคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ พ.ศ.	นางปิยะ พรหม วิเศษ กมลกุล (สมาชิก สภาผู้ แทน ราษฎร)	สภาผู้ แทน ราษฎร	๓									
๒	ร่างพระราชบัญญัติการคืน เรือใบนาข้าวไทย (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	คณะ รัฐมนตรี	สภาผู้ แทน ราษฎร										

(3) จากตาราง“การพิจารณากฎหมาย/ร่างพระราชบัญญัติ”ดังกล่าว ผู้สืบค้นสามารถจะสืบค้นข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติในแต่ละขั้นตอนการพิจารณา ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 36 ของตาราง เป็นร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และมีสถานะปัจจุบันคือ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังนั้น ในทุกช่องของตารางจึงประกอบด้วยไอคอนสีน้ำเงิน ที่ผู้สืบค้นสามารถจะคลิกหรือแตะที่

ไอคอนดังกล่าว เพื่อเปิดข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาในขั้นตอนนั้น ๆ ขึ้นมาดูได้อย่างครบถ้วน ดังนี้

(3.1) ชั้นร่างวาระที่ 1 สมาชิกแทนราษฎร ได้แก่ เอกสารแนบร่างวาระที่ 1 สมาชิกแทนราษฎร ซึ่งประกอบด้วย บันทึกการประชุม และบันทึกออกเสียง

(3.2) ชั้นผลการพิจารณาวาระที่ 1 สมาชิกแทนราษฎร ได้แก่ เอกสารแนบวาระที่ 2 สมาชิกแทนราษฎร (รายงานคณะกรรมการ) ซึ่งประกอบด้วยหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ 0014/ว64 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(3.3) ชั้นวาระที่ 2 สภาผู้แทนราษฎร ปราบกฏเอกสารแนบวาระที่ 2 สภาผู้แทนราษฎร (รายงานคณะกรรมการ) ได้แก่ หนังสือสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ 0017.11/6393 ลงวันที่ 22 กันยายน 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย คือ ร่างพระราชบัญญัติ และรายงานของคณะกรรมการ วิสามัญ จำนวน 1 ชุด

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๓๖/๒๕๖๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประติพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง **ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....**

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. นายสุชนาภ อภัยปัญญา	๒. นางกัญจวรรณ ตันนีย์ธร
๒. นายกิตติศักดิ์ วัฒนาสวัสดิ์	๓. นายโกลกิจ ไขทอง
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาธิรา เข็มมสุภา	๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรศิลป์ จयरธรรม
๔. ร้อยโท เจษฎา ศิวรักษ์	๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐรา อรรถ ณ อยุธยา
๕. นายชลาตัน ศรีแก้ว	๑๐. นายชำนาญ งามณีนุช
๑๐. นายฐากร ตัณฑสิทธิ์	๑๑. นายสุภาพกรณ์ กุลเจริญ
๑๑. นางสาวณัฐฐา มหัทธนา	๑๒. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๑๒. นายทวี สุระบาล	๑๓. นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์
๑๓. นายธีรเศรษฐ์ พิพัฒน์วราพงษ์	๑๔. นายณัฐ ชิวาพันธ์
๑๔. นายนิคม บุญวิเศษ	๑๕. นายบุญยอด สุขถิ่นไทย
๑๕. นายปรเมศวร์ ภูมวณู	๑๖. ศาสตราจารย์พิเศษประเสริฐ บุญเดช
๑๖. นางพรเสถียร กายอรุณสุทธิ์	๑๗. นางสาวพรทิพย์ สติระวีโรจน์
๑๗. นายทฤษฏีพงษ์ ภูมณีนันท์	๑๘. นางสาวภาวดี วรรณานันท์
๑๘. นายณ.ฉินทร์ เพ็ชรพลาย	๑๙. นายยุทธ สุวรรณบุตร
๑๙. รองศาสตราจารย์รังค์ บุญสายขวัญ	๒๐. นายอดิษฐ์ ตราธิกา
๒๐. นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	๒๑. นางราศรี สุทธิสารการ
๒๑. นางสาวทัญญา วงศ์ไธยา	๒๒. นายวราพงษ์ วงศ์กิจรุ่งเรือง
๒๒. นายวรรณพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๒๓. นายวิรัช พันธุผล
๒๓. พันเอก เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	๒๔. นายสรณ พงษ์ชัย
๒๔. นายสยาม ทัดสงคราห์	๒๕. นายธรรณ กิตติประทุม

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๓๗/๒๕๖๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่ ๐๕๖๕/๒๕๖๓
วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓
ที่ ๒๒

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๕๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง **ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....**

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. นายสุชนาภ อภัยปัญญา	๒. นางกัญจวรรณ ตันนีย์ธร
๒. นายกิตติศักดิ์ วัฒนาสวัสดิ์	๓. นายโกลกิจ ไขทอง
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาธิรา เข็มมสุภา	๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรศิลป์ จयरธรรม
๔. ร้อยโท เจษฎา ศิวรักษ์	๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐรา อรรถ ณ อยุธยา
๕. นายชลาตัน ศรีแก้ว	๑๐. นายชำนาญ งามณีนุช
๑๐. นายฐากร ตัณฑสิทธิ์	๑๑. นายสุภาพกรณ์ กุลเจริญ
๑๑. นางสาวณัฐฐา มหัทธนา	๑๒. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๑๒. นายทวี สุระบาล	๑๓. นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์
๑๓. นายธีรเศรษฐ์ พิพัฒน์วราพงษ์	๑๔. นายณัฐ ชิวาพันธ์
๑๔. นายนิคม บุญวิเศษ	๑๕. นายบุญยอด สุขถิ่นไทย
๑๕. นายปรเมศวร์ ภูมวณู	๑๖. ศาสตราจารย์พิเศษประเสริฐ บุญเดช
๑๖. นางพรเสถียร กายอรุณสุทธิ์	๑๗. นางสาวพรทิพย์ สติระวีโรจน์
๑๗. นายทฤษฏีพงษ์ ภูมณีนันท์	๑๘. นางสาวภาวดี วรรณานันท์
๑๘. นายณ.ฉินทร์ เพ็ชรพลาย	๑๙. นายยุทธ สุวรรณบุตร
๑๙. รองศาสตราจารย์รังค์ บุญสายขวัญ	๒๐. นายอดิษฐ์ ตราธิกา
๒๐. นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	๒๑. นางราศรี สุทธิสารการ
๒๑. นางสาวทัญญา วงศ์ไธยา	๒๒. นายวราพงษ์ วงศ์กิจรุ่งเรือง
๒๒. นายวรรณพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๒๓. นายวิรัช พันธุผล
๒๓. พันเอก เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	๒๔. นายสรณ พงษ์ชัย

/๑๓ นายสยาม ทัดสงคราห์...

รายงาน

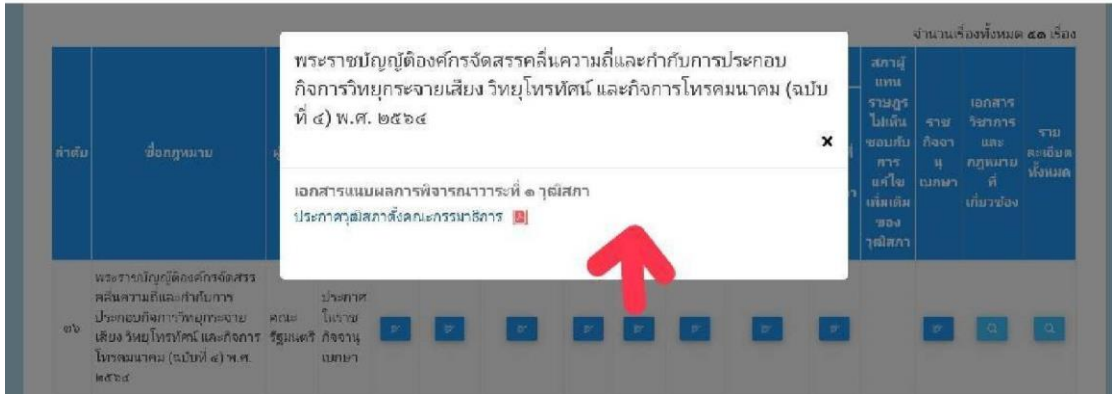
ของ

**คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติ
องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....**

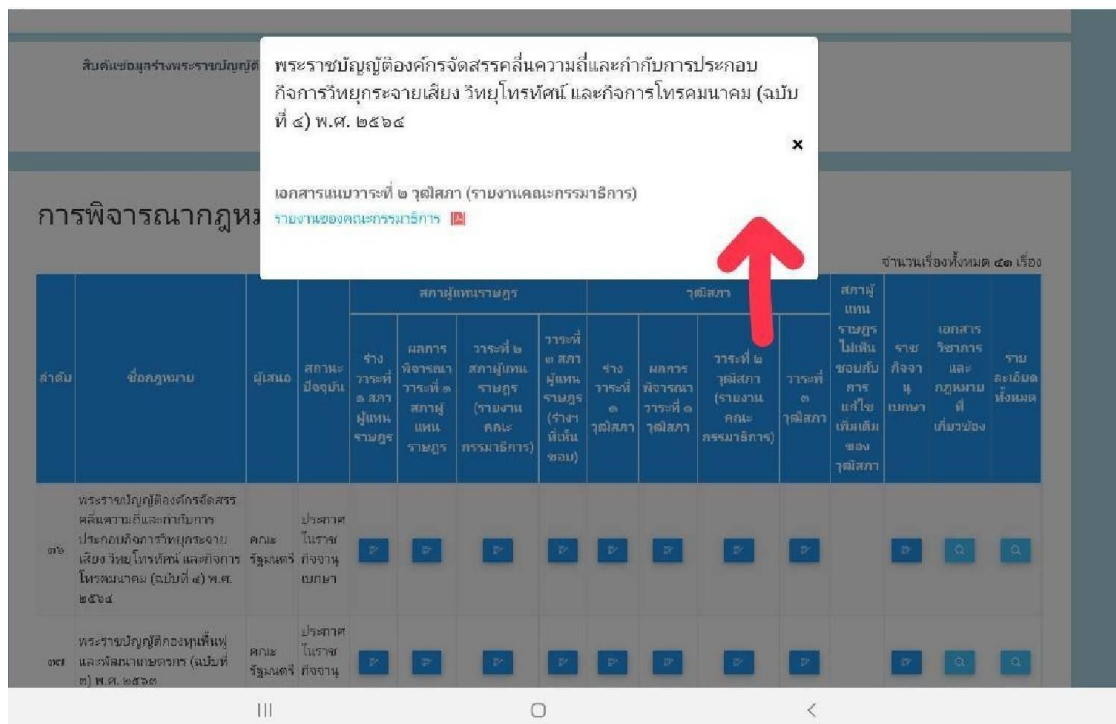
กลุ่มงานคณะกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม
และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
สำนักกรรมการวิสามัญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

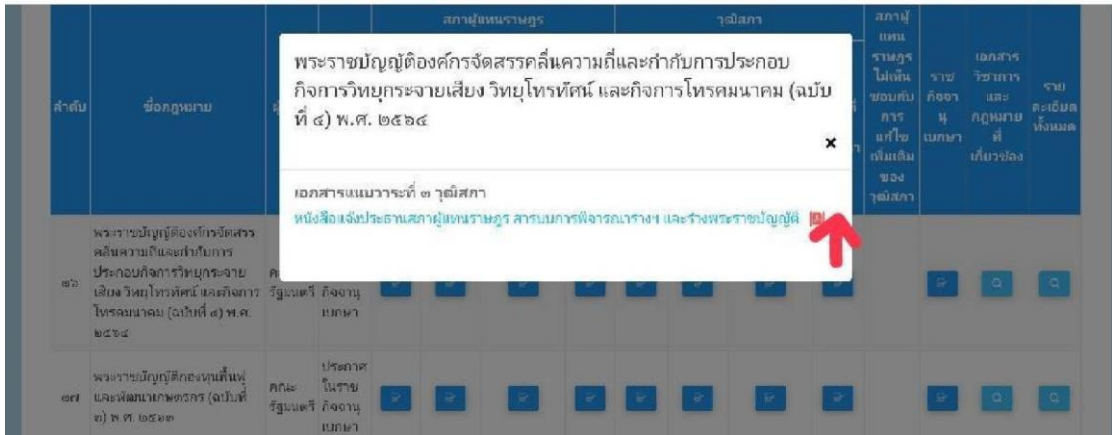

(3.7) ชั้นวาระที่ 2 วุฒิสภา (รายงานคณะกรรมการ) ปรากฏเอกสารแนบวาระที่ 2 วุฒิสภา (รายงานคณะกรรมการ) ได้แก่ รายงานของคณะกรรมการ

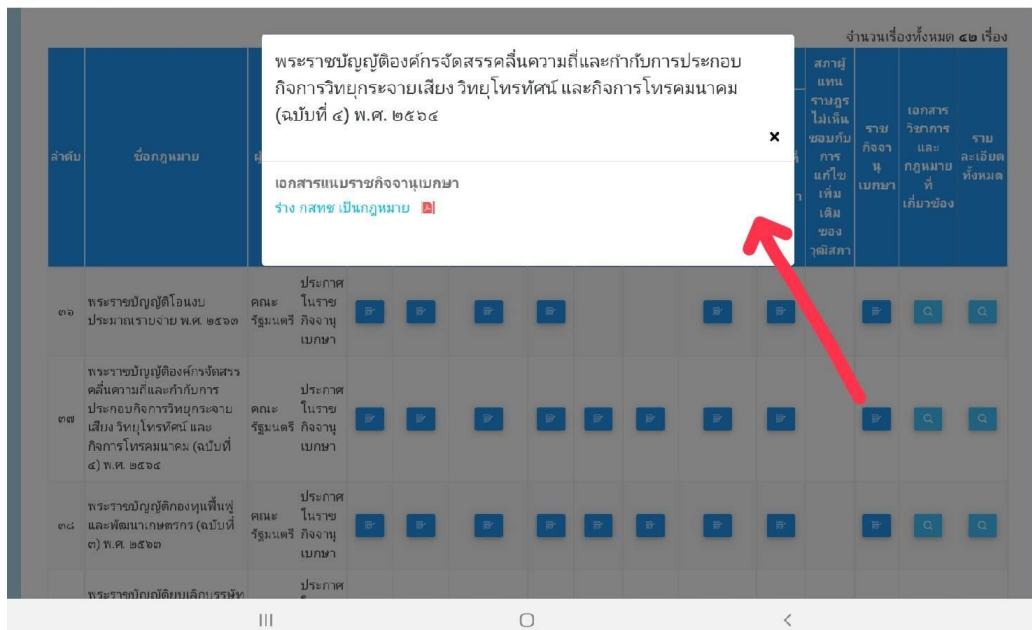

(3.8) ชั้นวาระที่ 3 วุฒิสภา ปรากฏเอกสารแนบวาระที่ 3 วุฒิสภา ได้แก่ หนังสือแจ้งประธานสภาผู้แทนราษฎร สารบบการพิจารณาร่างฯ และร่างพระราชบัญญัติ

(3.9) ในกรณีที่วุฒิสภามีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาดังกล่าว ซึ่งทำให้จะต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ข้อมูลที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่ รายชื่อคณะกรรมการร่วม รวมถึง รายงานและร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว แต่รัฐสภาชุดปัจจุบันยังไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นจึงยังไม่มีภาพตัวอย่างที่จะแสดงในรายงานนี้

(3.10) เมื่อร่างพระราชบัญญัติได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ประสงค์จะสืบค้นข้อมูลก็สามารถคลิกที่ไอคอนสีน้ำเงินในคอลัมน์ ราชกิจจานุเบกษาเพื่อเปิดดูข้อมูลดังกล่าวได้

(4) นอกจากจะคลิกที่ไอคอนสีน้ำเงินเพื่อสืบค้นข้อมูลในแต่ละขั้นของการพิจารณา ซึ่งปรากฏในแต่ละแถวของตารางดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้สืบค้นยังสามารถสืบค้นเอกสารวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการแตะที่ไอคอนรูปแว่นขยายสีฟ้า ซึ่งจะปรากฏข้อมูลที่จัดเรียงตามลำดับวาระการพิจารณา ทั้งในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ดังนี้

(4.1) วาระที่ 1 ชั้นรับหลักการ ของสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏเอกสารได้แก่ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

(4.2) วาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏเอกสาร

- ในชั้นคณะกรรมการธิการ ได้แก่ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการ
- ในชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ 3 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้แก่ บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) รายงานการประชุม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

(4.3) วาระที่ 1 ชั้นรับหลักการ ของวุฒิสภา ปรากฏเอกสารได้แก่ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และรายงานการประชุม

(4.4) วาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของวุฒิสภา ปรากฏเอกสาร

- ในชั้นคณะกรรมการธิการ ได้แก่ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการ
- ในชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ 3 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้แก่ บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) รายงานการประชุม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

(4.5) นอกจากนี้ ยังมีไอคอนที่จัดเตรียมไว้เพื่อการนำเข้าสู่ข้อมูล สำหรับร่างพระราชบัญญัติที่มีขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มเติมในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

- กรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย ได้แก่ บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และรายงานการประชุม

- กรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมแต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยและให้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันของทั้งสองสภา ได้แก่ บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และรายงานการประชุม

- ชั้นการประชุมของคณะกรรมการร่วมกัน ได้แก่ รายงานและร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว รวมถึงบันทึกการประชุมของคณะกรรมการร่วมกัน

- การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว ทั้งการพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ได้แก่ บันทึกการประชุม ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน) และรายงานการประชุม

เอกสารวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ชื่อเรื่อง : ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

เอกสารประกอบการพิจารณา

- เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
- เอกสารเพิ่มเติม เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ของสภาผู้แทนราษฎร

ชั้นคณะกรรมการธิการ

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการ

ชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ ๓ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

วุฒิสภา

วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

เอกสารประกอบการพิจารณา

- เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ของวุฒิสภา

ชั้นคณะกรรมการ

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการ

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๕
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑

ชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ ๓ ที่ประชุมวุฒิสภา

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

- ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

- ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

กรณีนุควิเคราะห์เพิ่มเติมและสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย

กรณีนุควิเคราะห์เพิ่มเติมแต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยและให้ตั้งคณะกรรมการ

ชั้นการประชุมของคณะกรรมการร่วมกัน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว

กรณีสภาผู้แทนราษฎรยกร่างพระราชบัญญัติที่ยังมีไว้ขึ้นพิจารณาใหม่

กรณีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ถูกยับยั้งไว้

กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

กรณีสมาชิกวุฒิสภาส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

เอกสารวิชาการ

- การแก้ไขปัญหากระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ กสทช. (ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ....)
- สรุปกฎหมายโดยสังเขป พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๔

เอกสารวิชาการของสถาบันพระปกเกล้า

- ข้อพิจารณาเชิงวิชาการต่อร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดทำโดย

คณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา
ภายใต้คณะกรรมการดำเนินการบูรณาการฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

(5) หากผู้สืบค้นข้อมูลประสงค์จะทราบรายละเอียดทั้งหมดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ก็สามารถคลิกที่ไอคอนรูปแว่นขยายสีฟ้าในช่องขวาสุดของตารางการพิจารณากฎหมาย/

พระราชบัญญัติ ซึ่งจะปรากฏข้อมูลรายงานสารบบกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ดังตัวอย่างของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุ
กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ต่อไปนี้

รายงานสารบบกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

วันที่อัปเดตข้อมูลล่าสุด : ๑๕/๐๓/๒๐๒๑

ส่งออก

สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒๕๖๒
สารบบร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติ : ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจาย
เสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ
ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ
โทรคมนาคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาและคัดเลือกบุคคล
หลักการและเหตุผล : เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ
วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
อันเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

เลขที่หนังสือ : ๑๖๔๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ : ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

เลขทะเบียนรับที่ (กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ) : ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ : ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

เหตุผล : ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

การพิจารณาวันที่ ๑

บรรจุระเบียบวาระ : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ที่ประชุมพิจารณา : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

มติ : รับหลักการ

คะแนนเสียง : ๓๓๙

ส่งคณะกรรมการ : คณะกรรมาธิการวิสามัญ

ส่งคณะกรรมการ : คณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. นายกฤษณะ อัยยปัญญา	๒. นางกัณตารณ ตันเกียรติ
๓. นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	๔. นายไกลก้อง ไวยการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสศิลป์ จยวารณ	๖. ร้อยโทเจษฎา ศิวรักษ์
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชโนญสรา อรณพ ณ ออยุธยา	๘. นายชลน่าน ศรีแก้ว
๙. นายชำนาญ งามมณีอุดม	๑๐. นายฐากร ตัณฑสิทธิ์
๑๑. นายธราปกรณ์ กุลเจริญ	๑๒. นางสาวณัฐรา มหัทธนา
๑๓. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	๑๔. นายทวี สุระบาล
๑๕. นายทศพร ทองศิริ	๑๖. นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์
๑๗. นายธีรเศรษฐ พัฒน์วราพงษ์	๑๘. นายณพ ชิวานนท์
๑๙. นายนิคม บุญวิเศษ	๒๐. นายบุญยอด สุขถิ่นไทย
๒๑. นายปรเมศวร์ กุมารบุญ	๒๒. ศาสตราจารย์พิเศษ ประสพสุข บุญเดช
๒๓. นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ์	๒๔. นางสาวพรพิศตรี สกิดเวโรจน์
๒๕. นายพุทธพงษ์ ปุณณกันต์	๒๖. นางสาวภาดาห์ วรกานนท์
๒๗. นายเมทินทร์ เพ็ชรพลาย	๒๘. นายยยุทธ สุวรรณบุตร
๒๙. นายยอดฉัตร ตสาริกา	๓๐. นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร
๓๑. รองศาสตราจารย์บุญสายขวัญ	๓๒. นางสาวทันยา วงษ์โอภาสี
๓๓. นายวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง	๓๔. นางวรรณพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา
๓๕. นายวิรัช พันธมผล	๓๖. พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ
๓๗. นายสงวน พงษ์มณี	๓๘. นายสยาม หัตถสงเคราะห์
๓๙. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	๔๐. นายสรารุ อ่อนละมัย
๔๑. นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	๔๒. นายสันติ ภิระนันท์
๔๓. นายสิระ เจนจาคะ	๔๔. นายสิโรตม์ รัตนามหัทธนะ
๔๕. นายสุชาติ ภิญโญ	๔๖. นายสุวิทย์ คนสมบูรณ์
๔๗. นายสุสิทธิ์ นิธิ์ฉัตรรักษ์	๔๘. นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์

คณะกรรมการประกอบด้วย :

กำหนดแปรญัตติ : ๗ วัน **สิ้นสุดวันที่ :** ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
คณะกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จเมื่อวันที่ : ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓
ผลการพิจารณา : มีข้อสังเกต
หนังสือส่งรายงานกรรมาธิการไปยังสภาผู้แทนราษฎร สผ ๐๐๑๗.๑๑/๖๓๔๓ **ลงวันที่ :** ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓

การพิจารณาวาระที่ ๒

บรรจุระเบียบวาระ : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
ที่ประชุมพิจารณา : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

การพิจารณาวาระที่ ๓

ที่ประชุมพิจารณา : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
มติ : เห็นชอบ
คะแนนเสียง : เห็นชอบ ๓๓๘ เสียง ไม่เห็นชอบ ๗ เสียง งดออกเสียง ๔ เสียง ไม่ลงคะแนน ๒ เสียง

กรณีมีข้อสังเกตของคณะกรรมการ

การให้ความเห็นชอบ

บรรจุระเบียบวาระ : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
ที่ประชุมพิจารณา : ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
มติ : เห็นชอบ

หนังสือยืนยันมติข้อสังเกต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขที่หนังสือ : สผ ๐๐๑๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ : ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

หนังสือยืนยันไปยังวุฒิสภา : สผ ๐๐๑๔/๑๒๓๗๓ **ลงวันที่ :** ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

การพิจารณาของวุฒิสภา

เลขทะเบียนรับ (สำนักบริหารงานกลาง สว.) : ๑๐๒๓๕/๒๕๖๓ **ลงวันที่ :** ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓
เลขทะเบียนรับ (สำนักงานบริหารงานกลาง สว.) : ๕๙๒/๒๕๖๓ **ลงวันที่ :** ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓
เลขทะเบียนรับ (พระราชบัญญัติ สำนักการประชุม สว.) : ๔/๒๕๖๓ **ลงวันที่ :** ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

การพิจารณาวาระที่ ๑ ของวุฒิสภา

บรรจุระเบียบวาระ : ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓
ที่ประชุมพิจารณา : ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓
มติ : รับไว้พิจารณา

ส่งคณะกรรมการ : คณะกรรมาธิการวิสามัญ

การพิจารณาวาระที่ ๓ ของวุฒิสภา

ที่ประชุมพิจารณา : ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
มติ : เห็นชอบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

หนังสือยืนยันไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี : สผ ๐๐๑๔/๒๕๖๒ **ลงวันที่ :** ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก มับกฤษฎีกา

เล่มที่ ๑๓๘ ตอน ๑๔ก หน้าที่ ๑ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ พุทธศักราช ๒๕๖๔

Supported Browsers

Best View in Resolution of 1024 x 768 or later Enable JavaScript for Better Performance. Browser Internet Explore Version 9 or later.

↑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๑๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต

4.4 สภาพปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

4.4.1 ข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีเป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน

ประชาชนที่มีความประสงค์จะใช้ข้อมูลจำเป็นต้องสำรวจหาแหล่งข้อมูล คัดเลือก ข้อมูลที่ตรงตามความต้องการและร้องขอข้อมูลไปยังหน่วยงาน แต่ก็มีข้อขัดข้องกล่าวคือ ประชาชน ไม่ทราบว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานใดสำนักใด

คณะผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาแล้วพบว่า ข้อมูลด้านกฎหมายต่าง ๆ ถูกจัดเก็บอยู่ใน ฐานข้อมูลหลายแห่ง ซึ่งมีการบริหารจัดการที่มีความแตกต่างกันตามผู้รับผิดชอบ ซึ่งแต่ละหน่วยงาน หรือสำนักที่รับผิดชอบก็จะดำเนินการส่วนที่ตนเองครอบครอง ข้อมูลจึงขาดการบูรณาการเชื่อมโยง ข้อมูลระหว่างกัน ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนผู้ซึ่งต้องการสืบค้นข้อมูล เกิดความสับสน และ ยากลำบากในการใช้งาน นอกจากนี้ ข้อมูลถูกจัดเก็บอยู่ในระบบฐานข้อมูลที่แตกต่างกัน ทำให้เกิด ความยากลำบากในการตรวจสอบความถูกต้อง การเก็บรักษา การแก้ไข ตลอดจนการปรับปรุง ความทันสมัยของข้อมูล เป็นอย่างมาก อันจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูล ทั้งต่อประชาชนทั่วไป และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อใช้ในการปฏิบัติ ราชการอีกด้วย

แม้ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีการนำระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ มาบริหารจัดการภายในหน่วยงานเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว แต่ก็ยังคงไม่มีความหลากหลาย หรือไม่ ครอบคลุมทั้งกระบวนการ อีกทั้งระบบสารสนเทศภายในสำนักงานฯ ยังคงมีลักษณะต่างหน่วยงาน ต่างพัฒนาระบบของตนเอง ขาดการนำระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการข้อมูลและกระบวนการ ทำงานภายในองค์กรมาปรับใช้ ส่งผลให้เกิดการลงทุนซ้ำซ้อนและไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือ แลกเปลี่ยนกันได้ อีกทั้งการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ ยังทำได้ยาก เนื่องจากมีการจัดเก็บข้อมูลไม่สมบูรณ์ ซ้ำซ้อน และมีลักษณะแยกส่วนตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละ หน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บขาดความเป็นเอกภาพและขาดการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้เกิดภาระ ค่าใช้จ่ายที่สูง และบ่อยครั้งไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ทั้งหน่วยงานและประชาชนในแง่ของการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริการ รวมถึงบทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดกระบวนการ ขั้นตอน เงื่อนไข และวิธีการทำงานที่ไม่สอดคล้องกัน

4.4.2 ข้อมูลบางประเภทต้องได้รับอนุญาตก่อนการเปิดเผย

กระบวนการนิติบัญญัติในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 3 วาระนั้น มี ข้อมูลด้านกฎหมายและผู้ครอบครองเป็นหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน อีกทั้งในการพิจารณา แต่ ละวาระ มีระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขั้นตอนและกระบวนการซึ่งต้องดำเนินการให้ ถูกต้องตามระเบียบ หรือข้อมูลนั้นต้องได้รับการอนุญาตให้เปิดเผย เช่น ในวาระที่ 2 การพิจารณา ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นการพิจารณาหลักการและเหตุผล และเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตรา โดยข้อมูลดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในบันทึกการ

ประชุมและรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 129 วรรคหก กำหนดให้การดำเนินการของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้หลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อที่ 107 จึงกำหนดให้คณะกรรมการต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ ประกอบด้วย บันทึกการประชุม รายงานของคณะกรรมการ อันได้แก่ รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง และรายงานการศึกษาของคณะกรรมการตามหน้าที่และอำนาจ หรือตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานฯ คือ สำนักกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะเป็นผู้จัดทำ

ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะต้องดำเนินการตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุมของคณะกรรมการและการเปิดเผยบันทึกการประชุมและรายงานของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ พ.ศ. 2564 ซึ่งระเบียบสภาผู้แทนราษฎรฉบับนี้ ใช้บังคับเฉพาะ คณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญที่สภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้น และคณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งฝ่ายเลขานุการประจำคณะกรรมการทุกคณะจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฉบับนี้ โดยระเบียบกำหนดให้การเปิดเผยบันทึกการประชุมนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจะต้องมีมติรับรองบันทึกการประชุม และหากมีการแก้ไขให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขข้อความในบันทึกการประชุมครั้งที่มีการแก้ไขนั้นให้ถูกต้องตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ รวมทั้งต้องมีการรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม จะต้องประกอบด้วย ลายมือชื่อของผู้มีอำนาจในการรับรอง ซึ่งระบุชื่อ สกุล ตำแหน่ง และ วัน เดือน ปี ในการลงลายมือชื่อ และโดยที่ผู้มีอำนาจในการลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ หรือกรรมการที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย

นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติไม่เปิดเผยบันทึกการประชุมหรือรายงานของคณะกรรมการทั้งหมด คณะกรรมการต้องมีมติรับรอง ความถูกต้องในเนื้อหาของเอกสารดังกล่าว (มติครั้งที่ 1) และต้องมีมติให้เปิดเผยเอกสารดังกล่าว ให้ประชาชนทราบ (มติครั้งที่ 2) โดยต้องมีการบันทึกผลการลงมติ พร้อมเหตุผลที่มิให้เปิดเผย ของคณะกรรมการไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการประชุมครั้งนั้น เมื่อคณะกรรมการมีมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงาน การสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี คณะกรรมการต้องดำเนินการขอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด หากสภาผู้แทนราษฎร มีมติอย่างใดให้ปฏิบัติตามมตินั้น

อย่างไรก็ตาม กรณีมีผู้ขอข้อมูลยื่นคำร้องขอข้อมูลข่าวสารในช่วงเวลาที่ไม่ใช่สภาผู้แทนราษฎร กลุ่มงานที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการคณะนั้น ๆ เสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

ของทางราชการ พ.ศ. 2540 ไปยังกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารทางราชการ หากเป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้ โดยทั่วไป ก็สามารถดำเนินการเปิดเผยได้ตามขั้นตอน กรณีกลุ่มงานที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ ฝ่ายเลขานุการ เสนอความเห็นว่ามีให้เปิดเผยข้อมูล กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ เสนอเรื่องเข้าสู่ การพิจารณาของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลในช่วงวาระที่ 2 จึงอาจดำเนินการเปิดเผยล่าช้า หรือไม่สามารถเปิดเผยได้ทันที หรือไม่สามารถเปิดเผยได้ อันเนื่องด้วยกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

4.4.3 การสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำได้ยาก

คณะผู้ศึกษา ได้ศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายที่เป็นข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร โดยจะพิจารณาจากขั้นตอนที่จะสามารถนำข้อมูลเปิดเผยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ มีจุดเริ่มต้นจากการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร บรรจู่ระเบียบวาระการประชุม ซึ่งร่างกฎหมายที่ เสนอโดยผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ หรือรายงานการศึกษาต่าง ๆ จะมี การเสนอข้อมูลที่แนบมาพร้อมระเบียบวาระการประชุม เพื่อให้สมาชิกได้ศึกษา ก่อนที่สภาจะ พิจารณาในวาระที่หนึ่ง เมื่อสภาพิจารณาในวาระที่หนึ่งแล้วมีมติอย่างไร เช่น รับหลักการของ ร่างกฎหมายหรือไม่รับหลักการ ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานที่ประชาชนสามารถดูได้ คือ บันทึก การประชุม บันทึกการลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน เว้นแต่เป็นการประชุมลับ วาระที่สองขึ้นการพิจารณา ของคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการ วิสามัญ ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานที่ประชาชนสามารถดูได้ คือ รายงานการพิจารณา รายงาน การประชุมและบันทึกการประชุมของคณะกรรมการนั้น ๆ ซึ่งในชั้นนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 129 ได้กำหนดหลักการใหม่เป็นครั้งแรกเกี่ยวกับการเปิดเผยรายการการประชุม บันทึก การประชุม ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องเปิดเผย เมื่อได้ดำเนินการขั้นตอนและ กระบวนการเสร็จเรียบร้อยแล้วตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วก็จะส่งรายงานการพิจารณาดำเนินงานนั้นๆ มายัง ประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อบรรจุระเบียบวาระการประชุมในวาระที่สอง ซึ่งจะแนบข้อมูลผล การพิจารณา ดำเนินงานของคณะกรรมการมาพร้อมด้วย เพื่อให้สมาชิกได้ศึกษา ก่อนที่จะมี การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ในการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้น ก็จะมีข้อมูลที่ ประชาชนสามารถดูได้ คือ บันทึกการประชุม ผลการลงคะแนนของสมาชิก และการพิจารณาในวาระ ที่สาม ขึ้นการลงมติ โดยไม่มีการอภิปราย จะมีข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ คือ บันทึกการประชุม ผลการลงมติของสมาชิก ในส่วนที่เป็นรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะต้องผ่านการ รับรองของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรก่อน จึงเปิดเผยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลในส่วนนี้ได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลการประชุมลับ ดังนั้น ข้อมูลด้านกฎหมายที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้นั้นมีอยู่หลาย ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงานทำให้ข้อมูลอยู่กระจัดกระจายตาม หน่วยงานที่รับผิดชอบ กล่าวได้ดังนี้

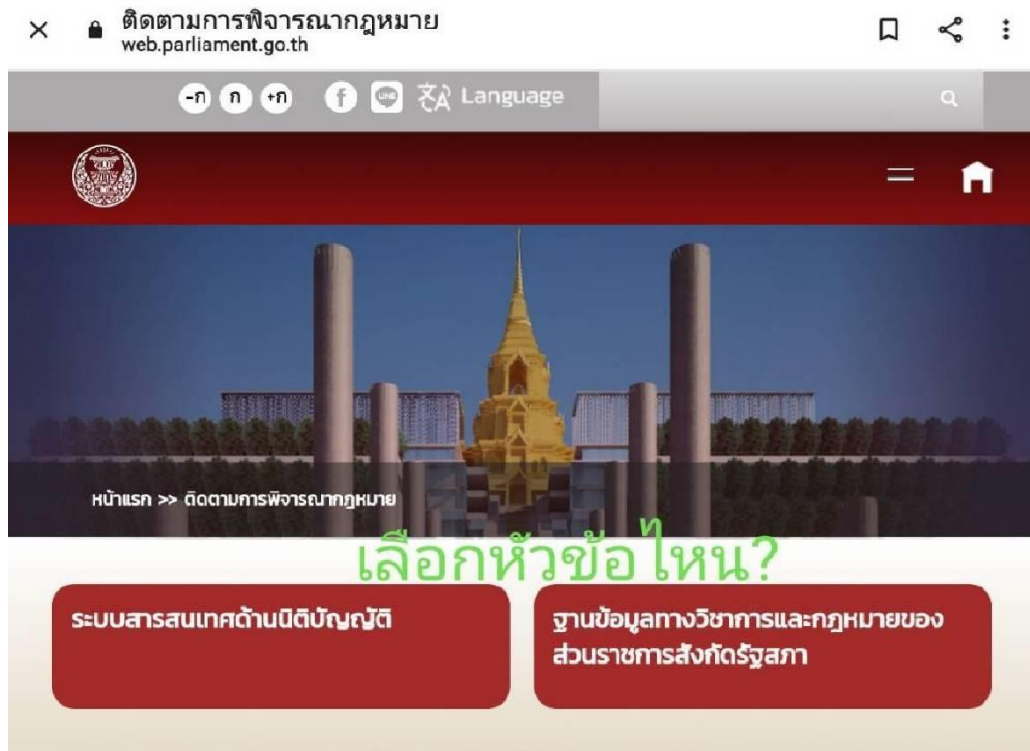
- ขั้นตอนเกี่ยวกับการบรรจุระเบียบวาระการประชุม ทั้งสามวาระ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานการประชุม

- ขั้นตอนการพิจารณาในวาระที่สอง หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักกรรมการ
 - ขั้นตอนภายหลังที่สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเสร็จสิ้นและมีมติแล้ว หน่วยงานที่
 รับผิดชอบ คือ สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข และสำนักวิชาการ กลุ่มงานพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ
 โดยทั้งสามหน่วยงานที่รับผิดชอบ จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบ ก็จะมี
 เว็บไซต์ที่เป็นของแต่ละหน่วยงานก็จะมีข้อมูลด้านกฎหมายที่เกิดจากการดำเนินงานเฉพาะส่วนที่
 รับผิดชอบ ซึ่งอยู่ภายในของเว็บไซต์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกชั้นหนึ่งซึ่งไม่สามารถ
 เข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายได้อย่างสะดวก

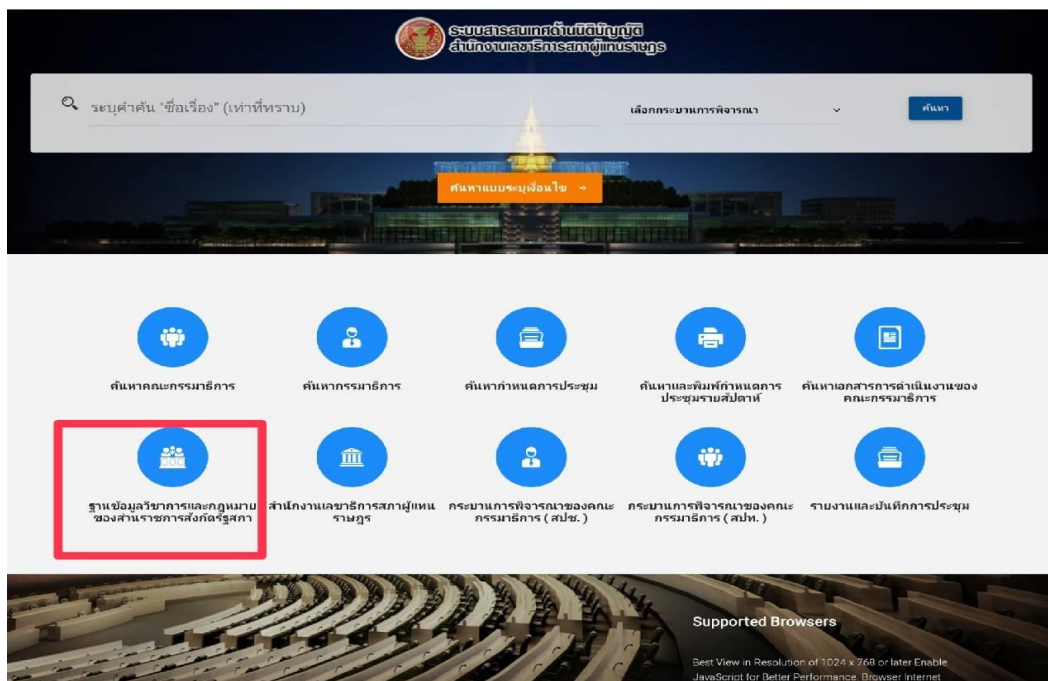
ในปัจจุบันหากประชาชนเข้าไปที่เว็บไซต์ของรัฐสภาไทย ที่ www.parliament.go.th/7/บริการทั้งหมด/TH-TH ก็จะพบหน้าเว็บไซต์ ที่ปรากฏในหัวข้อ บริการทั้งหมด จะประกอบด้วย
 ฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ ดังนี้ ข้อมูลการประชุมสภา ข้อมูลด้านกฎหมาย ข้อมูลต่าง ๆ ของรัฐสภา แจ้งเรื่อง
 ร้องเรียน ข้อมูลจากหน่วยงานภายนอก และสำหรับบุคคลในวงงานรัฐสภา

ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลการประชุมสภา จะมีฐานข้อมูล ประกอบด้วย ถ่ายทอดสด
 การประชุมสภา การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย Flip E-book ระเบียบวาระการประชุมและเอกสาร
 ประกอบการพิจารณา ระบบสืบค้นข้อมูลสำหรับการประชุมสภา (Android Version) ระบบตั้งกระทู้
 ถามสดด้วยวาจา คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 (สภาผู้แทนราษฎร) ขอเชิญตรวจสำเนารายงานการประชุม ระบบฐานข้อมูลรายงานและบันทึก
 การประชุม ระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ ฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัด
 รัฐสภา ฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ
 มาตรา 129 วรรคสอง และข้อมูลการประชุมสภาในอดีต

แม้ว่าในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้ปรับปรุงเว็บไซต์
 ของรัฐสภาไทยให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยเมื่อมีการพิมพ์คำค้นว่า “รัฐสภา” ใช้เว็บไซต์ที่ให้บริการใน
 การค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เช่น google แล้วคลิกต่อเข้ามาที่หน้าเว็บไซต์ของรัฐสภาดังกล่าว
 ก็จะปรากฏหัวข้อ “การติดตามการพิจารณากฎหมาย” (<https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH>) เป็นหนึ่งในบริการรัฐสภา ซึ่งอยู่ในหน้าแรกของเว็บไซต์ดังกล่าว
 แต่ผู้สืบค้นก็ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละ
 ฉบับได้ทันที โดยมีหัวข้อ ได้แก่ ระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ และฐานข้อมูลทางวิชาการและ
 กฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปรากฏขึ้นให้เลือก ดังนี้

เมื่อคณะผู้ศึกษาได้เลือกเข้าไปดูเนื้อหาในด้านในของทั้งสองหัวข้อแล้ว พบว่า หัวข้อระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ ประกอบด้วยหัวข้อย่อยอีกหลายหัวข้อในระบบงานของรัฐสภา โดย “ฐานข้อมูลทางวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา” ก็เป็นหนึ่งในหัวข้อย่อยดังกล่าวด้วย ซึ่งประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในวงงานด้านกฎหมายอาจจะไม่คุ้นเคย และต้องใช้ระยะเวลาในการทำความเข้าใจอยู่พอสมควร

นอกจากนี้ ด้วยเหตุที่เว็บไซต์รัฐสภาไทยเพิ่งจะได้รับการปรับปรุง ทำให้ประชาชนทั่วไปหรือแม้กระทั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการรัฐสภา ซึ่งถือเป็นบุคคลในวงงานด้านนิติบัญญัติโดยตรงบางส่วนก็ยังไม่ทราบว่า สามารถจะสืบค้นข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อีกช่องทางหนึ่งแล้ว

4.4.4 ข้อมูลด้านกฎหมายที่เผยแพร่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน

จากกรณีตัวอย่างซึ่งคณะผู้ศึกษาได้แสดงภาพขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... จากเว็บไซต์รัฐสภาไทย ในบทที่ 4.2.3 ข้างต้น คณะผู้ศึกษาพบว่า ข้อมูลที่เผยแพร่ยังไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร โดยยังขาดข้อมูลในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการ และรายงานการประชุม รวมถึง ข้อสังเกตของคณะกรรมการ ซึ่งมีได้มีการระบุไว้ว่า คณะกรรมการได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ได้ส่งไปให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหน่วยงานใดหรือไม่ ในขณะที่ข้อมูลในขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา มีปรากฏค่อนข้างจะครบถ้วน ดังนี้

เอกสารวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ชื่อเรื่อง : ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

เอกสารประกอบการพิจารณา

- เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
- เอกสารเพิ่มเติม เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ของสภาผู้แทนราษฎร

ชั้นคณะกรรมการ

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการ

ไม่มีข้อมูล

ชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ ๓ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ไม่มีข้อมูล

วุฒิสภา

วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

เอกสารประกอบการพิจารณา

- เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ของวุฒิสภา

ชั้นคณะกรรมการธิการ

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการ

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๕
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑

มีข้อมูลครบถ้วน

ชั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และวาระที่ ๓ ที่ประชุมวุฒิสภา

บันทึกการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ผลการลงมติ (บันทึกการออกเสียงลงคะแนน)

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการประชุม

- ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

- ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

กรณัวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย

กรณัวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมแต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยและให้ตั้งคณะกรรมการ

มกัน

นอกจากนี้ ยังมีร่างพระราชบัญญัติบางฉบับที่คณะผู้ศึกษาได้ตรวจสอบว่า ได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่เมื่อพิมพ์ชื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในช่องสืบค้นข้อมูลร่างพระราชบัญญัติ กลับปรากฏผลการสืบค้นข้อมูลว่า ไม่พบข้อมูล เช่น ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งนายวรภพ วิริยะโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ เป็นต้น กรณีดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นได้ว่า ข้อมูลด้านกฎหมายที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของรัฐสภา ในส่วนบริการรัฐสภา หัวข้อ “ติดตามการพิจารณากฎหมาย” หรือ <https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH> นี้ ยังไม่มีความครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร

The screenshot shows the website 'ระบบฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมาย' (Academic and Legal Database of the Thai Parliament) at lis.parliament.go.th. The page features a navigation menu with categories like 'พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ', 'ร่างพระราชบัญญัติ', 'ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม', 'ร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ', 'พระราชกำหนด', and 'หนังสือสัญญาระหว่างประเทศ'. A search bar is present with the text 'สืบค้นข้อมูลร่างพระราชบัญญัติ:' and a search input field containing 'ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ'. Below the search bar are buttons for 'ค้นหา' (Search) and 'ล้างข้อมูล' (Clear). The search results section, titled 'ผลการสืบค้นข้อมูล....', displays a red box with the text 'ไม่พบข้อมูล' (No information found). At the bottom, it is noted that the system is managed by the Information Management and Legal Database of the House of Representatives.

ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓
ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔

ข้อหาหรือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- การเรียกหาหรือตามข้ออ้างสืบการประมุขสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๔

(๑)	กระทู้ถาม	(ไม่)
(๒)	เรื่องที่มีประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ถ้ามี)
(๓)	รับรองรายงานการประชุม	(ไม่)
(๔)	เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	
	- ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	

เรื่องด่วน

๑. พระราชกำหนดพิทักษ์ตราคุณากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๔
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เล่มที่ ๑

เล่มที่ ๒

๒. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๓. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๔. พิจารณากรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ....

(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา

๕.๑ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒ ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายวิมลพัฒน์ นอร์ มะทา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๓ ร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายเทพพิภพ ลิมจิตตรกร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑ - ๕.๓ ค้างมาจากการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

๕.๔ ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
(นายรังสิมันต์ โรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๕ ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายทิลิต สือธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๔ - ๕.๕ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๕.๖ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายธัญวดี กมลลงสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๕.๗ ร่างพระราชบัญญัติวินัยการ懲戒ของครู (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๘ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายจิรวัฒน์ อรรถยกานนท์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๗ - ๕.๘ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓)

๕.๙ ร่างพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายถิรพงษ์ เรืองปัญญาวดี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔)

๕.๑๐ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นางสาวพัชรินทร์ ขำศิริพงษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๑๑ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายทิลิต สือธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑๐ - ๕.๑๑ ค้างมาจากการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔)

๕.๑๑ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพิสิฐ ลี้อาธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑๐ - ๕.๑๑ ค้างมาจากการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔)

๕.๑๒ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

(นายวรภพ วิริยะโรจน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔)

๕.๑๓ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายวรภพ วิริยะโรจน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๑๔ ร่างพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายอดิศักดิ์ อัสโลสเยาะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑๓ - ๕.๑๔ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๔)

๕.๑๕ ร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพิสิฐ ลี้อาธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๑๖ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพีธา ลิ่มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑๕ - ๕.๑๖ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

๕.๑๗ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายเจริญ เจริญชัย กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๕๔๒ คน เป็นผู้เสนอ)

(ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

๕.๑๘ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพิสิฐ ลี้อาธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๑๙ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพีธา ลิ่มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๑๘ - ๕.๑๙ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

๕.๒๐ ร่างพระราชบัญญัติกีฬาหมอบ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายบุญเสมอ ประเสริฐโสภาก กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒๑ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพีธา ลิ่มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ....

(นายนิกร จ้างง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๒๐ - ๕.๒๒ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

๕.๒๓ ร่างพระราชบัญญัติบำลงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายวิรัช พันธะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔)

๕.๒๔ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ....

(นางกัญดาพรรณ ตันเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒๕ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ....

(นายศักดิ์นิยม งามทน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒๖ ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพิสิฐ ลี้อาธรรม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๒๔ - ๕.๒๖ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔)

๕.๒๗ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพีธา ลิ่มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๕.๒๘ ร่างพระราชบัญญัติห้าม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายวิรัช พันธะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(เรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๕.๒๗ - ๕.๒๘ ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔)

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่

๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติสถานะเจ้าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ. ....

(นายศักดิ์ดา แสนมี กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๒,๘๘๔ คน เป็นผู้เสนอ)

๖.๒ ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

4.4.5 ขาดความเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการตราพระราชบัญญัตินั้นนับได้ว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและซับซ้อน จึงทำให้ในการตราพระราชบัญญัติแต่ละฉบับมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเป็นจำนวนมาก โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 133 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ ได้แก่ 1) คณะรัฐมนตรี 2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน และ 3) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ร่างกฎหมายส่วนใหญ่ที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเสนอโดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่ได้หมายความว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีประชุมกันแล้วจะจัดทำร่างกฎหมายกันขึ้นมาเอง แต่ร่างกฎหมายส่วนใหญ่ถูกจัดทำขึ้นโดยหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่องนั้นๆ เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่และพบเห็นปัญหา โดยหน่วยงานราชการจะส่งร่างกฎหมายที่ตัวเองต้องการผ่านรัฐมนตรีกระทรวงนั้นๆ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี สำหรับร่างกฎหมายที่เสนอโดยหน่วยงานราชการผ่านคณะรัฐมนตรี ส่วนใหญ่ยังต้องผ่านขั้นตอนของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่างกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำให้สามารถอ่านเข้าใจได้ หรือปรับปรุงการใช้ถ้อยคำให้ไปในทิศทางเดียวกันกับกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่ได้ประกาศใช้แล้ว ซึ่งเมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างกฎหมายแล้ว จะส่งให้วุฒิสภาพิจารณา และนำขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วจึงประกาศใช้เป็นกฎหมาย จะเห็นได้ว่าข้อมูลทางกฎหมายเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัตินั้นหน่วยงานของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่อง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ดังนั้น หากมีการเชื่อมโยงข้อมูลด้านกฎหมายกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องก็นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่จะอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายได้อย่างสะดวกและง่าย ซึ่งจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 วรรคหนึ่ง ตอนท้าย ที่ได้กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับ มาตรา 258 ค. ด้านกฎหมาย (3) กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศเข้าถึงกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

แม้ว่าปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะมีช่องทางการให้บริการการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายไว้ในหลากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นการขอบริการจากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ การค้นคว้าจากห้องสมุดของรัฐสภา รวมถึงการสืบค้นด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้วก็ตาม แต่จะยังเห็นได้ว่าการใช้บริการดังกล่าวของผู้ใช้บริการนั้นยังประสบกับปัญหาในหลายประการ โดยเฉพาะการขาดความเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ขาดการบูรณาการข้อมูลด้านกฎหมายที่ครบถ้วนอย่างแท้จริง ส่งผลทำให้ข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่มีความเป็นระบบ ผู้ใช้บริการได้รับบริการข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เกิดความล่าช้าในการค้นหาข้อมูล และบางครั้งไม่สามารถค้นหาข้อมูลได้ว่าอยู่ในความรับผิดชอบของ

หน่วยงานใด ความล่าช้าในการค้นหาข้อมูล และบางครั้งก็ไม่สามารถค้นหาข้อมูลได้ว่าอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ซึ่งหากพิจารณาในส่วนนี้ก็จะเห็นได้ว่าข้อมูลด้านกฎหมายที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้บริการแก่ประชาชนนั้น ยังไม่เป็นไปตามหลักแนวคิดเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูล ในเรื่องของลักษณะข้อมูลที่ดีในด้านของความรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน (Update) ความสมบูรณ์ (Complete) ตรงตามความต้องการ (Relevance) และสอดคล้องตามความต้องการ และจากการศึกษาพบว่าสาเหตุของการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้นั้น มีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยยังไม่ได้มีการบูรณาการระบบสารสนเทศภาครัฐที่เชื่อมต่อกันมากเท่าที่ควร กล่าวคือขาดการบูรณาการการทำงานข้ามหน่วยงานภาครัฐ แต่ละหน่วยงานภาครัฐมีเงื่อนไข การจัดเก็บข้อมูลและหลักเกณฑ์ในการกำหนดชื่อรายการข้อมูลที่แตกต่างกัน โครงสร้างและรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการออกแบบมีพื้นฐานอยู่บนชื่อรายการข้อมูลที่ต่างกัน การใช้กฎเกณฑ์การสื่อสารในการร้องขอ และตอบสนองระหว่างระบบที่แตกต่างกันทำให้การบูรณาการหน่วยงานภาครัฐเชื่อมโยงกันได้ยาก ประกอบกับไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักอย่างแท้จริง รวมทั้งในบางกรณี การพิจารณาชั้นความลับก็เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ทำให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบนั้นไม่สามารถหรือไม่กล้าที่จะนำข้อมูลดังกล่าวมาเปิดเผยต่อสาธารณะได้ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบทั้งต่อตัวผู้เปิดเผยและต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด จึงทำให้การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ ยังเป็นไปไม่ได้ด้วยความยากลำบาก

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการให้บริการด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายของประชาชนในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษารูปแบบหรือแนวทางการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการให้บริการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายมีความสำคัญมากขึ้นจากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 วรรคหนึ่ง ตอนท้าย กำหนดให้ รัฐพึงดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับมาตรา 258 ค. ด้านกฎหมาย (3) กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย โดยการพัฒนากระบวนการข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาของสาระของกฎหมายได้ง่าย

แม้ที่ผ่านมาแม้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติผ่านทางเว็บไซต์อยู่บ้างแล้ว แต่ก็ยังคงไม่ครอบคลุมทั้งกระบวนการ อีกทั้งระบบสารสนเทศภายในสำนักงานฯ ยังคงมีลักษณะต่างหน่วยงานต่างพัฒนาระบบของตนเอง ขาดการนำระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการข้อมูลและกระบวนการทำงานภายในองค์กรมาปรับใช้ ส่งผลให้เกิดการลงทุนซ้ำซ้อนและไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือแลกเปลี่ยนกันได้ อีกทั้งการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ ยังทำได้ยาก เนื่องจากมีการจัดเก็บข้อมูลไม่สมบูรณ์ ซ้ำซ้อน และมีลักษณะแยกส่วนตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บขาดความเป็นเอกภาพและขาดการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายที่สูง และบ่อยครั้งไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ทั้งหน่วยงานและประชาชนในแง่ของการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ รวมถึงบทบาทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดกระบวนการ ขั้นตอน เงื่อนไข และวิธีการทำงานที่ไม่สอดคล้องกัน

โดยคณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์สภาพปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในความครองของของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และพบว่า ข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน โดยมีข้อมูลบางประเภทที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนการเปิดเผย

ทำให้ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ทันที หรือมีความล่าช้า หรือไม่สามารถเปิดเผยได้เลยหากไม่ได้ รัับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ การสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังทำได้ยาก เนื่องจากข้อมูล ด้านกฎหมาย มีอยู่หลายขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ทำให้ข้อมูล อยู่กระจัดกระจายตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบก็จะเผยแพร่ข้อมูล ด้านกฎหมายที่เกิดจากการดำเนินงานเฉพาะส่วนที่หน่วยงานตนรับผิดชอบ ในเว็บไซต์ที่เป็นของ แต่ละหน่วยงานซึ่งอยู่ภายในของเว็บไซต์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกชั้นหนึ่ง ผู้สืบค้น ข้อมูลจึงจำเป็นต้องทราบขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระต่าง ๆ เป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง หรือหากต้องการจะได้ข้อมูลการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติในทุกขั้นตอน ผู้สืบค้นก็ต้องสืบค้นข้อมูลในแต่ละขั้นตอนจากเว็บไซต์ของแต่ละ ส่วนความรับผิดชอบของสำนักต่าง ๆ แล้วจึงค่อยนำข้อมูลที่ได้มาปะติดปะต่อกันอีกครั้ง โดยที่ผู้สืบค้น ก็ไม่อาจจะทราบได้ว่า ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ นั้น มีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือไม่

แม้ว่าในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้ปรับปรุงเว็บไซต์ของ รัฐสภาไทยให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยเมื่อมีการพิมพ์คำค้นว่า “รัฐสภา” ใช้เว็บไซต์ที่ให้บริการใน การค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เช่น google แล้วคลิกต่อเข้ามาที่หน้าเว็บไซต์ของรัฐสภาดังกล่าว ก็จะสามารถพบหัวข้อ “การติดตามการพิจารณากฎหมาย” (<https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH>) เป็นหนึ่งในบริการรัฐสภา ซึ่งอยู่ในหน้าแรกของเว็บไซต์ดังกล่าว แต่ข้อมูลด้านกฎหมายที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวก็ยังไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร จึงยังไม่อาจระบุได้อย่างชัดเจนว่า เว็บไซต์การติดตามการพิจารณากฎหมายดังกล่าว จะถือเป็นเว็บไซต์ กลางในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายของรัฐสภาได้หรือไม่ อีกทั้ง เว็บไซต์ดังกล่าวยังขาด ความเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงทำให้ขาด การบูรณาการข้อมูลด้านกฎหมายที่ครบถ้วนอย่างแท้จริง ส่งผลทำให้ข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่มี ความเป็นระบบ ผู้ใช้บริการได้รับบริการข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เกิดความล่าช้าในการค้นหา ข้อมูล และบางครั้งไม่สามารถค้นหาข้อมูลได้ว่าอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ทำให้ ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายได้อย่างสะดวกเท่าที่ควร

5.2 ข้อเสนอแนะ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 77 ได้กำหนดหน้าที่ ของรัฐ ในการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจ กฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. การปฏิรูป ประเทศด้านกฎหมาย ใน (๓) บัญญัติให้ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาของ กฎหมายได้ง่าย จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดของระบบฐานข้อมูลกฎหมาย รวมถึง

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 โดยมีสาระสำคัญอยู่ในมาตรา 11 คือ การจัดให้มี ระบบกลาง ซึ่งหมายถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของ กฎหมายของประชาชน โดยให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบในการจัดให้ มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ้องขอ เพื่อใช้ในการ ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
- (๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และ ร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา
- (๓) รับผิดชอบผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (๑)
- (๔) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และ เปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น
- (๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการตาม หมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย
- (๖) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือ ประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด
- (๗) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่าง กฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จัดทำ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะของระบบกลาง เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม ข้อมูลทางด้านกฎหมายของประเทศ เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ แล้ว ได้แก่ เว็บไซต์ Law.go.th

ข้อมูลกฎหมายที่จะต้องให้เผยแพร่ในระบบกลาง เป็นไปตาม มาตรา 36 ของ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ได้แก่

(๑) ตัวยกกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ซึ่งหมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความ กฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน ตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดด้วย

- (๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน

- (๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้
 (๔) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งมาตรา 36 วรรคสาม กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่

จึงอาจถือได้ว่า ก่อนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายของประเทศไทย ใช้ระบบแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายโดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นแหล่งกำเนิดของข้อมูลด้านกฎหมายแต่ละหน่วย เช่น หน่วยงานของรัฐผู้ร่างกฎหมาย รัฐสภา และศาล จะดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายที่อยู่ในความครอบครองของตนเองเป็นหลัก แต่ก็ได้ปิดกั้นเว็บไซต์ทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมาย เช่น เว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายที่จัดทำโดยเอกชน หรือองค์การไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ เพื่อกระจายแหล่งข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานแต่ละประเภทได้อย่างหลากหลาย

และเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมถึงพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบก็ได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลกฎหมาย ในรูปแบบ ระบบกลาง ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชนขึ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาประเภทของข้อมูลที่กำหนดให้เผยแพร่ในระบบกลางดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลกฎหมายในที่เกิดจากกระบวนการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น ในขั้นตอนการยกร่าง การรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของหน่วยงานรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการยกร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ ตัวบทกฎหมาย รวมถึง กฎหมายลำดับรองที่กำหนดรายละเอียดหรือขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจน แนวทางการตีความหรือแนวปฏิบัติของฝ่ายบริหาร และคำพิพากษาของศาลที่บังคับใช้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายในวินิจฉัย แต่ในส่วนของข้อมูลกฎหมายที่เกิดจากกระบวนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การเสนอร่างกฎหมายโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การพิจารณาร่างกฎหมายในชั้นสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการการ จนร่างกฎหมายได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการตีความกฎหมายให้ถูกต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ แต่ยังมีได้ถูกกำหนดให้เป็นข้อมูลที่จะต้องเผยแพร่ในระบบกลางดังกล่าว

คณะผู้ศึกษาจึงเห็นว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลเหล่านี้ จึงควรมีการจัดการข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมาตรฐาน

ในระดับเดียวกันกับระบบกลางของฝ่ายบริหารดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย จะได้สามารถสืบค้นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้โดยง่าย เพื่อจะสามารถปรับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง และรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์กลางด้านกฎหมายของฝ่ายบริหาร (เว็บไซต์ Law.go.th) ในอนาคต ดังนี้

5.2.1 การบริหารจัดการข้อมูลด้านกฎหมายอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ

จากสภาพปัญหาข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภายในหลายหน่วยงาน การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานที่เป็นผู้จัดทำข้อมูลนั้นขึ้นเอง หรือหน่วยงานได้รับข้อมูลมาจากหน่วยงานอื่น แต่ถือเป็นผู้ครอบครองข้อมูลอยู่ในขณะที่มีการพิจารณาข้อมูลนั้น ๆ โดยทุกหน่วยงานจะต้องร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาระบุข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนิติบัญญัติอย่างครบถ้วน

(2) จำแนกประเภทของข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ ข้อมูลที่มีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย และข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับการประชุมกำหนดไว้ให้ชัดเจน

(3) กำหนดให้ทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในลักษณะเดียวกัน จัดทำข้อมูลประเภทเดียวกันให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น บันทึกการประชุม หรือรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละคณะ ซึ่งจัดทำโดยนิติกรของกลุ่มงานในสำนักกรรมการ 1, 2 หรือ 3 ควรจะมีการรูปแบบและโครงสร้างของเนื้อหา รวมถึงความละเอียดของข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน

(4) ฐานข้อมูลข้อมูลด้านกฎหมายต่าง ๆ จะต้องถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระบบงานต่าง ๆ ร่วมกันได้ โดยที่จะไม่เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และยังสามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งของข้อมูล อีกทั้งข้อมูลในระบบก็จะต้องเชื่อถือได้ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจะมีการกำหนดระบบความปลอดภัยของข้อมูลขึ้น อีกทั้งควรมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลางเพื่อบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมความปลอดภัย มุ่งเน้นการให้ข้อมูลผ่านจุดเดียว ตามความต้องการของผู้รับบริการ นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงการบูรณาการนำเข้า/ส่งออกข้อมูล ให้ข้าราชการผู้ปฏิบัติงาน ณ จุดเดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล

5.2.2 มีการจัดการข้อมูลซึ่งต้องได้รับอนุญาตก่อนการเปิดเผยอย่างเหมาะสม

กรณีข้อมูลที่ยังไม่สามารถเปิดเผยได้จนกว่าจะครบเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับการประชุมกำหนดไว้ เช่น บันทึกการประชุมฉบับเต็มของคณะกรรมการจะสามารถเปิดเผยได้เมื่อได้รับการรับรองจากคณะกรรมการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ก่อนที่คณะกรรมการจะรับรองบันทึกการประชุมดังกล่าวซึ่งอาจจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ฝ่ายเลขานุการก็อาจจะเผยแพร่สรุปมติที่ประชุมหรือบันทึกการประชุมฉบับย่อ ในลักษณะของข่าวประชาสัมพันธ์หรือ Press

News เพื่อให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือผู้ที่สนใจได้ทราบความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

หรือข้อมูลเกี่ยวกับเสนอร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ซึ่งปัจจุบันจะมีการเปิดเผยตัวร่างพระราชบัญญัติในเว็บไซต์ของรัฐสภา หัวข้อ “ติดตามการพิจารณากฎหมาย” หรือ <https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH> หลังจากที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของประธานสภาผู้แทนราษฎร รวมถึง ได้รับคำรับรองจากนายกรัฐมนตรีกรณีเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแล้ว และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้สั่งบรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจทราบความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติที่ตนร่วมเข้าชื่อเสนอมาในช่วงเวลาดังกล่าวได้ คณะผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลของร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอ ตั้งแต่ในขั้นตอนการยื่นร่างพระราชบัญญัติที่กลุ่มงานสารบรรณ สำนักบริหารงานกลาง เพื่อเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อความโปร่งใสและเพื่อให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถติดตามสถานะความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติที่ตนเสนอได้อย่างต่อเนื่อง และหากในเวลาต่อมาปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้รับการบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรด้วยเหตุใด ๆ เช่น ร่างพระราชบัญญัติไม่เป็นไปตามแบบฟอร์มของกฎหมาย หรือเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งไม่ได้รับการรับรองจากนายกรัฐมนตรี ก็ควรมีการเปิดเผยเหตุผลดังกล่าวให้ประชาชนได้ทราบในเว็บไซต์ของรัฐสภาด้วย

5.2.3 การกำหนดเว็บไซต์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายของรัฐสภาที่ชัดเจน และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจและเข้าถึงได้โดยง่าย

จากการที่คณะผู้ศึกษาได้สำรวจเว็บไซต์ของรัฐสภาในปัจจุบัน รวมทั้งทดลองสืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย ที่มีการเผยแพร่อยู่ในหัวข้อต่าง ๆ ภายในเว็บไซต์ของรัฐสภาแล้ว เห็นว่า เพื่อช่วยให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายได้โดยง่าย ควรมีการกำหนดเว็บไซต์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายของรัฐสภาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีชื่อหัวข้อที่สื่อได้อย่างชัดเจนว่า เป็นเว็บไซต์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายของรัฐสภา
- (2) ไอคอนมีความโดดเด่น ชัดเจน และสามารถเห็นได้โดยง่ายในเว็บไซต์ของรัฐสภา
- (3) มีขั้นตอนในการเข้าถึงที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- (4) มีการจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ ตามขั้นตอนกระบวนการนิติบัญญัติ โดยมีชื่อหมวดหรือชื่อหัวข้อย่อยที่เข้าใจได้ง่าย และสื่อความหมายถึงเนื้อหาได้ในอย่างชัดเจน
- (5) มีข้อมูลด้านกฎหมายที่ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และมีความน่าเชื่อถือในระดับที่สามารถนำมาอ้างอิงในงานวิชาการได้

(6) ครอบคลุมร่างกฎหมายทุกฉบับที่ได้มีการเสนอเข้ามายังรัฐสภา แม้ว่าจะยังไม่บรรจบเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมก็ตาม โดยแสดงสถานะปัจจุบันของร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(7) มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในวงงานรัฐสภา รวมถึงประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและแพร่หลาย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมทั้ง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

5.2.4 ระบุหลักเกณฑ์หรือระยะเวลาในการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการพิจารณาเข้าสู่เว็บไซต์กลางอย่างชัดเจน

ตัวอย่างเช่น กรณีบันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการ ซึ่งข้อ 4 วรรคสี่ ของระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุมของคณะกรรมการและการเปิดเผยบันทึกการประชุมและรายงานของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ พ.ศ. 2564 กำหนดให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม โดยข้อ 9 กำหนดให้ การเปิดเผยบันทึกการประชุมและรายงานของคณะกรรมการ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือช่องทางอื่นที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ซึ่งปัจจุบันกลุ่มงานในสำนักกรรมการธิการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ก็จะต้องปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว โดยมีการเปิดเผยบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ ในเว็บไซต์ของคณะกรรมการชุดนั้น ๆ เอง หรือเว็บไซต์ของสำนักกรรมการธิการที่เป็นฝ่ายเลขานุการ เป็นหลัก โดยบางคณะกรรมการก็ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลบันทึกการประชุมที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์ “ติดตามการพิจารณากฎหมาย” หรือ <https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH> ด้วยแล้ว แต่ก็มีบางคณะกรรมการซึ่งยังมีได้นำเข้าข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์หรือระยะเวลาในการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการพิจารณาเข้าสู่เว็บไซต์กลางอย่างชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลด้านกฎหมายที่เผยแพร่ในเว็บไซต์กลาง มีความครบถ้วนสมบูรณ์

5.2.5 การกำหนดตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการเข้าสู่เว็บไซต์กลางที่ชัดเจน

ด้วยเหตุที่ข้อมูลด้านกฎหมายในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมีเป็นจำนวนมาก และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน โดยมีกระบวนการส่งต่อข้อมูลเข้าสู่การพิจารณาในวาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในทุกขั้นตอนการพิจารณา จนอาจทำให้เกิดความสับสนได้ว่า เป็นร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาในวาระไหน อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานใด และใครมีหน้าที่หรืออำนาจในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว เช่น ร่างพระราชบัญญัติ

ที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จ ซึ่งกลุ่มงานในสำนักกรรมการที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำขึ้น และส่งให้สำนักการประชุมเพื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ 2 แล้ว จะถือร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ในความครองครองของหน่วยงานใด และใครควรเป็นผู้นำร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่เว็บไซต์กลาง ระหว่างสำนักกรรมการกับสำนักการประชุม เป็นต้น คณะผู้ศึกษาจึงเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงานจะต้องหารือร่วมกันเพื่อกำหนดตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการเข้าสู่เว็บไซต์กลางที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลที่เผยแพร่มีความถูกต้องและครบถ้วน และกรณีที่มีผู้สืบค้นมีปัญหาหรือข้อสงสัยใด ๆ ก็สามารถจะติดต่อกับผู้รับผิดชอบข้อมูลนั้น ๆ ได้โดยตรง

5.2.6 การสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ

จากสภาพปัญหาที่ข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังขาดความเชื่อมโยงกับของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คณะผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐให้เกิดการบูรณาการการทำงานในลักษณะข้ามกระทรวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันในลักษณะที่เป็นองค์รวมแทนที่การทำงานแบบแยกส่วนดังที่เคยปฏิบัติในช่วงที่ผ่านมา เพื่อให้กลไกต่าง ๆ สามารถทำงานได้อย่างสมดุลและมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดเจ้าภาพรับผิดชอบในแต่ละภารกิจ เมื่อมีการทำงานร่วมกันหรือเชื่อมโยงกัน ซึ่งเมื่อบุคลากรในแต่ละหน่วยงานภาครัฐมีการทำงานเชื่อมโยงกัน จะเกิดการลดภารกิจที่ทับซ้อนหรือซ้ำซ้อน และเกิดการนำข้อมูลที่แต่ละฝ่ายมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ส่งผลให้การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐที่มีอยู่อย่างจำกัดเกิดความคุ้มค่าสูงสุด เป็นการลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน

5.2.7 การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบที่ผู้สืบค้นสามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยง่าย

คณะผู้ศึกษาได้สอบถามความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ที่เคยสืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย จากเว็บไซต์ของรัฐสภา และได้รับความความคิดเห็นที่น่าสนใจว่า ข้อมูลที่มีการเผยแพร่ในเว็บไซต์ส่วนใหญ่ จะอยู่ในรูปแบบไฟล์ PDF ซึ่งเกิดจากการสแกนเอกสารต้นฉบับ ทำให้ผู้สืบค้นทำได้เพียงเปิดอ่านหรือพิมพ์เอกสารข้อมูลออกไป แต่ไม่สามารถจะคัดลอกข้อมูลเฉพาะส่วนที่ต้องการหรือไม่สามารถจะใช้ระบบประมวลผลข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตาม que ผู้สืบค้นประสงค์จะทราบต่อได้ เช่น ผู้สืบค้นประสงค์จะทราบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดของตนเคยมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเป็นจำนวนกี่ฉบับ หรือประสงค์จะหาข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่ามีการพิจารณากันในร่างกฎหมายฉบับใด หรืออยู่ในมาตราใดบ้าง แต่รายชื่อของบุคคลผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ รวมถึง รายงานการประชุมสภาและบันทึกการประชุมคณะกรรมการ ซึ่งเผยแพร่อยู่ในเว็บไซต์กลางของรัฐสภา อยู่ในรูปแบบไฟล์จากการสแกนเอกสารทั้งสิ้น ผู้สืบค้นก็ไม่สามารถจะใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตนประสงค์จะทราบได้

คณะผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ผู้มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในเว็บไซต์กลาง จึงควรนำเข้าข้อมูลในรูปแบบที่ผู้สืบค้นสามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยง่าย เช่น ในรูปแบบของไฟล์ที่สร้างจากโปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processor) ไฟล์ที่เขียนโดยใช้ภาษาเอชทีเอ็มแอล (Hyper Text Markup Language - HTML) เพื่อให้สามารถนำไฟล์ข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อได้ รวมทั้งจัดทำเป็นไฟล์พดีเอฟ (Portable Document Format - PDF) ที่แปลงมาจากไฟล์ที่สร้างจากโปรแกรมประมวลผลคำซึ่งสะดวกต่อการอ่านและสามารถสืบค้นคำในเนื้อหาได้ เพื่อให้ผู้สืบค้นข้อมูลสามารถนำข้อมูลด้านกฎหมายไปใช้ประโยชน์ต่อได้ตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กীরติ ลิ้มคำดวง. (2558). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพรูปแบบการเข้าถึงผลลัพธ์การค้นคืนคุณภาพของเครื่องมือสืบค้นรูปภาพบนอินเทอร์เน็ต (สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). วารสารกฎหมายปกครอง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ. <https://sites.google.com/site/zikcoakitiitsak/bth-thi-6-kar-brihar-cadkar-khxmulsarsnthes>
- การติดตามการพิจารณากฎหมาย. [https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณา
กฎหมาย/TH-TH](https://web.parliament.go.th/view/1/ติดตามการพิจารณากฎหมาย/TH-TH)
- การสืบค้นข้อมูลข้อมูลสารสนเทศ. <http://avangerthefor.blogspot.com/2017/06/33.html>

ราชกิจจานุเบกษา

- ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 (3 สิงหาคม 2563). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนที่ 177 ง
- ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 (2 กันยายน 2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 219 ง
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 (29 สิงหาคม 2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 216 ง
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (10 กันยายน 2540). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114 ตอนที่ 46 ก
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล มั่นนญา ภูแก้ว
ตำแหน่งปัจจุบัน วิทยากรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ 98/1 ม.4 ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
หมายเลขโทรศัพท์ 0615426691

ชื่อ - สกุล มานิดา สารพัฒน์
ตำแหน่งปัจจุบัน นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญา)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ 49/89 มบ.วราทรพย์ 1 ตำบลบ้านสวน อำเภอมือง
จังหวัดชลบุรี 20000
หมายเลขโทรศัพท์ 0972980835

ชื่อ - สกุล ยอดยิ่ง บัณฑิตทัศนานนท์
ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ 251 ลาดพร้าว 41 แยก 6-11 แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร
กรุงเทพ 10900
หมายเลขโทรศัพท์ 0855094956

ชื่อ - สกุล ยูรัตน์ ดำริห์เลิศ
ตำแหน่งปัจจุบัน นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ 571 ซ.พระราม 6 ซอย 12 (ตอรอกบ้านศรีวิ)
แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กทม.10400
หมายเลขโทรศัพท์ 0896776706

ประวัติผู้ศึกษา (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	รังสิทธิ์ วรรณกิจ
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หมายเลขโทรศัพท์	0863553479
ชื่อ - สกุล	รังสิมา จีนเจริญ
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หมายเลขโทรศัพท์	0835992653
ชื่อ - สกุล	รัชนิย์ ต้นทอง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต/เนติบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	58/145 มบ. พลทวารวิมล ถ. บางกรวย - ไทรน้อย 23 ต. วัดชลอ อ. บางกรวย จ. นนทบุรี 11130
หมายเลขโทรศัพท์	0846644353
ชื่อ - สกุล	รัฐปสันน์ พันธุลี
ตำแหน่งปัจจุบัน	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	51/1 ซอย อินทามระ 19 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพ 10400
หมายเลขโทรศัพท์	0898966499

ประวัติผู้ศึกษา (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	รุ่งรัฐ ลิลา
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	บัญชีบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	37/1 ซ. บางกรวย - ไทรน้อย 1 ต. บางกรวย อ. บางกรวย จ. นนทบุรี 11130
หมายเลขโทรศัพท์	0818450586
ชื่อ - สกุล	เรณูมาศ รักษาแก้ว
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต/เนติบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	171/497 ถ. ประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท กทม. 10400
หมายเลขโทรศัพท์	0944851076
ชื่อ - สกุล	วรรณภา ทิพยชล
ตำแหน่งปัจจุบัน	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	121/167 ม. 5 ต. ปากเกร็ด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
หมายเลขโทรศัพท์	0824541595